

T.C.
YARGITAY
16. Ceza Dairesi

TÜRK MİLLET ADINA
YARGITAY LAMI

Esas No : 2016/5925
Karar No : 2021/3893
Tebli name No: 16 - 2015/376907

NCELENEN KARARIN;

Mahkemesi : istanbul Anadolu 4. A ır Ceza Mahkemesi
Tarihi : 31.03.2015
Numarası : 2014/188 - 2015/143
Sanıklar : 1-Çetin DO AN, 2-Behzat BALTA,
3-Mehmet Kaya VAROL, 4- hsan BALABANLI,
5-Metin Yavuz YALÇIN, 6-Erdal AKYAZAN,
7-Emin KÜÇÜKKILIÇ
Suç : Türkiye Cumhuriyeti cra Vekilleri Heyetini Cebren
ıskat veya vazife görmekten Cebren men etmeye
te ebbüs
Suç tarihi : A ustos 2003 ve öncesi
Hüküm : Sanıklar Çetin Do an, Behzat Balta, Mehmet Kaya
Varol, hsan Balabanlı, Metin Yavuz Yalçın, Erdal
Akyazan, Emin Küçükkılıç hakkında CMK 223/2-e
maddesi gere ince ayrı ayrı beraatlerine
Temyiz eden : Cumhuriyet savcısı
Tebli namedeki dü ünçe : Bozma

Dosya incelenerek gere i dü ünüldü:

Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 11.03.2014 tarih ve 2012/3-909 Esas, 2014/121 sayılı kararı dikkate alınarak **zaman a mının** söz konusu olmadığı belirlenmekle;

Sanıklar Çetin Do an, Behzat Balta, Emin Küçükkılıç, Metin Yavuz Yalçın, Erdal Akyazan ve hsan Balabanlı müdafilerinin yasal artları ta ımayan duru malı inceleme istemlerinin CMUK'un 318.maddesi uyarınca **REDD NE**,

Yerel mahkemenin sanıklar hakkındaki 31.03.2015 tarihli kararının aleyhe temyiz edilmeyen sanıklar yönünden mahkemece dosyadan el çekildikten sonra kesinle ip vekalet ücretinin beraat eden tüm sanıklar lehine geni letilmesi neticesini do uran ve tek hakim tarafından verilen 16.06.2015 tarihli kararının hukuki de erden yoksun bulundu u gözetilerek Hazine vekilinin bu karara yönelik temyiz isteminin CMUK'un 317.maddesi uyarınca **REDD NE**,

Di er temyiz talepleri yönünden, temyiz reddi nedenleri bulunmadı ından i in esasına geçildi;

I-YARGILAMA SAFAHATI

A-Genel olarak ilk derece mahkemesi ve temyiz incelemesi ile ilk kararın kesinle mesi:

stanbul Cumhuriyet Ba savcılı ının 06.07.2010 tarih ve 2010/564 esas, 2010/185 hazırlık, 2010/420 sayılı iddianamesiyle 196 sanık hakkında 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 147, 61/1, 31, 33, 40. maddeleri kapsamında kamu davası açılmı tır. stambul 10. A ır Ceza Mahkemesinin 23.07.2010 tarihli iddianamenin kabulü ve tensip kararı sonrası 16/12/2010 tarihli duru mayla yargılama ba lamı tır.

Yargılama sürecinde stambul Cumhuriyet Ba savcılı ının 16/06/2011 tarih ve 2011/1222 soru turma nolu 2011/288 sayılı iddianamesiyle 28 sanık hakkında, 11/11/2011 tarih 2011/332 soru turma nolu ve 2011/554 sayılı iddianamesiyle 143 sanık hakkında Türkiye Cumhuriyeti cra Vekilleri Heyetini cebren ıskat veya vazife görmekten men etmeye te ebbüs suçundan açılan davalar, stambul 10. A ır Ceza Mahkemesinin 2010/283 Esas sayılı dosyasında birle tirilmi tir. Üç ayrı iddianameyle açılan ve birle tirilen dava kapsamında 367 sanık hakkında yargılama yapılmı tır.

stanbul 10. A ır Ceza Mahkemesinin 21/09/2012 tarih ve 2010/283 E., 2012/245 K. sayılı kararıyla, yargılanan 36 sanık hakkında beraat, 325 sanık hakkında ise Türkiye Cumhuriyeti cra Vekilleri Heyetini cebren ıskat veya vazife görmekten men etmeye te ebbüs suçundan 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 147. ve 61. maddeleri gere ince mahkumiyet kararı verilmi tir.

Temyiz incelemesi sonunda, 237 sanık hakkındaki mahkûmiyet kararı Yargıtay 9. Ceza Dairesinin 09/10/2013 tarih ve 2013/9110 E., 2013/12351 K. sayılı ilamıyla düzeltilerek onanmı tır. Ayrıca, 36 sanık hakkındaki beraat kararı onanmı , 88 sanık hakkındaki mahkûmiyet kararı ise ceza verilmesine yer olmadı ına karar verilmesi veya beraat kararı verilmesi gerekti i gerekçesiyle bozulmu tur.

Haklarında mahkumiyet kararı kesinle en 230 sanık 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 147. maddesinde düzenlenen Türkiye Cumhuriyeti cra Vekilleri Heyetini Cebren İskat veya Vazife Görmekten Men suçuna te ebbüsten stambul 10. A ır Ceza Mahkemesinde yürütülen yargılama ve yargılama sonunda verilen mahkûmiyet kararı nedeniyle Anayasa'nın 36. maddesinde koruma altına alınan adil yargılanma hakkı ile Anayasa'nın 19. maddesinde koruma altına alınan özgürlük ve güvenlik hakkının ihlal edildi ini ileri sürmü ler ve Anayasa Mahkemesine ba vurmulardır.

B-Bireysel ba vuru ve Anayasa Mahkemesi kararı:

Ba vurucuların, Anayasa Mahkemesi'nce (2013/7800 Ba vuru numaralı ve 18.06.2014 Karar Tarihli) hak ihlali olarak kabul edilebilir oldu una hükmetti i itirazlarında özetle;

a) Dijital deliller yönünden;

Gazeteci tarafından Cumhuriyet savcılı ına teslim edilen 11, 16 ve 17 nolu

CD'ler ile Gölcük Donanma Komutanlığı'nda bulunan 5 nolu harddisk ve Eski ehir'de

sanki Hakan Büyük'ün evinde bulunan flash bellekte yer alan dijital verilerin sahte olarak oluşturulduklarını, bu verilerde pek çok manipülasyon yapıldığını, savunma tarafınca yurtiçi ve yurtdışıındaki çeşitli üniversite ve bağımsız kuruluşlardan alınan bilirkişi raporlarında mahkûmiyet kararının temel dayanağı olan dijital verilerdeki manipülasyonların ortaya konulduğunu ve dijital veriler üzerinde ikibine yakın çelişkinin ortaya çıkartıldığını, buna rağmen İlk Derece Mahkemesi ve Yargıtay'ın bu raporları dikkate almadığını ve dikkate almama nedenlerinin makul bir gerekçeyle izah etmediklerini,

b) Tanık dinletme yönünden;

İlk derece mahkemesi tarafından mahkûmiyetlerine karar verilen suçun tamamlanmasına engel oldukları kabul edilen dönemin Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök ve Kara Kuvvetleri Komutanı Aytaç Yalman'ın tanıklıklarına ilişkin talebinin hukuka aykırı olarak reddedildiği belirtilerek, Anayasa'nın 10. maddesinde güvence altına alınan emtlik ilkesinin, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkının ve Anayasa'nın 38. maddesinde güvence altına alınan masumiyet karinesinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın "Hak arama hürriyeti" başlıklı 36. maddesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "Adil yargılanma hakkı" başlıklı 6. maddesini esas alarak yaptığı incelemede mahkemelerin, Anayasa'nın 36. maddesine göre " tarafların dayanaklarını, iddialarını ve delillerini etkili bir biçimde inceleme görevi" olduğunu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihatlarına göre de bir mahkemenin davaya yaklaşımları, başvuruların iddialarına yanıt vermekten ve başvuruların temel iddialarını incelemekten kaçınmalarına neden olması halinde Sözleşme'nin 6. maddesi ihlal edilmiş olunacağına hükmetmiştir.

Anayasa Mahkemesi, ilk derece mahkemelerinin, kararların yapısı ve içeriği ile ilgili olarak geniş bir takdir yetkisine sahip olduğunu ve özellikle taraflarca ileri sürülen kanıtların kabulü ve değerlendirilmesinin öncelikle yargılamayı yapan ilk derece mahkemelerinin görevi olduğunu iddia etmiş devamlı "açıkça keyfi olmadıkça" belirli bir kanıt türünün kabul edilebilir olup olmadığına, değerlendirilmesine veya aslında başvurucunun suçlu olup olmadığına karar verme görevinin Anayasa Mahkemesi'nin görevi olmadığını belirtmiştir.

Buna karşın Yüksek Mahkeme, Anayasanın, bütün mahkemelerin her türlü kararlarının gerekçeli olarak yazılmasını ifade eden 141. maddesinin, adil yargılanma hakkı kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini ve bu nedenle başvuruların yargılama esnasında önemli bazı iddialarına gerekçeli kararda yanıt verilmemesinin adil yargılanma hakkının ihlali olacağını belirtmiştir.

Anayasa Mahkemesi, mahkemelerin gerekçelerinin davanın şartları dikkate alındığında makul olmalıdır diyerek makul gerekçeyi ise; "davaya konu olay ve olguların mahkemece nasıl nitelendirildiğini, kurulan hükmün hangi nedenlere ve

hukuksal düzenlemelere dayandırıldı nı ortaya koyacak, olay ve olgular ile hüküm arasındaki bağlantıyı gösterecek nitelikte olmalıdır.” ekinde tanımlamı tır.

Gerekçelendirmeyi ise; mahkemenin, davanın sonucuna etkili olay, olgu ve argümanları açıklamak yükümlülüğü olmakla birlikte, gerekçelendirmenin mutlaka detaylı olması şart olmadığı, ancak gerekçelendirmenin, iddia ve savunmadan birinin di erine üstün tutulma sebebinin ve bu kapsamda davanın taraflarınca gösterilen delillerden karara dayanak olarak alınanların mahkemelerce kabul edilme ve di erlerinin reddedilmesi hususunda, makul dayanakları olan bir bilgilendirmeyi sağlayacak ölçü ve özene sahip olması gerektiğine işaret etmiştir.

İlk Derece Mahkemesinin hükme esas aldığı, gazeteci tarafından Cumhuriyet savcılığına teslim edilen 11, 16 ve 17 nolu CD'ler ile Gölcük Donanma Komutanlığında bulunan 5 nolu harddisk ve Eski ehir'de sanık Hakan Büyük'ün evinde bulunan flash bellekte yer alan ve başvurucuların Türkiye Cumhuriyeti Cra Vekilleri Heyetini Cebren Iskat veya Vazife Görmekten Men Etmek suçuna teşebbüs ettiklerini ispatladığı kabul edilen dijital dokümanların güvenilirliğine ilişkin iddiaların ileri sürüldüğü ve savunmalarda bulunulduğu, İlk Derece Mahkemesi'nin ise bu çelişkilerin varlığını kabul ettiği, bir kısım zaman çelişkilerinin dava konusu belgelerin sanıklarca güncellenmemiş olması nedeniyle olumsuz olabileceği ihtimaline, bir kısmının bizzat sanıklarca daha sonra yargılanma ihtimallerine karşın bilinçli olarak oluşturulmuş olabileceği ihtimaline dayandı ve bu tür belgelerin mahkûmiyet kararının dayandığı belgeler olmadığı, sayıca fazla olmadığı ve kararın sonucunu etkileyecek nitelikte olmadıklarını mahkeme gerekçesinde belirtilmesine karşın, Amerikan Forensic Laboratory isimli firmanın bilirkiçi raporu örneğinde olduğu gibi davanın esasını etkileyecek bazı savunma delillerine ise gerekçeli kararda hiç değinilmediği, bazı raporlara neden itibar edilmediğine ilişkin bir açıklamaya da yer verilmediği sonucuna varılarak bu durumun “Savunmaların dayanağını oluşturmuş ve dijital verilerin güvenilirliğine ilişkin ciddi kuşaklar uyanmasına neden olan bilirkiçi raporları ve uzman mütalaaları gözetildiğinde, önemli ölçüde, dijital veri ve içeriklerine dayanan İlk Derece Mahkemesince verilen kararın gerekçesi, adalet gereksinimini giderecek ölçü ve nitelikte, yeterli ve makul olarak değerlendirilemez.” olarak kabul edilerek "gerekçeli karar hakkı" ihlal edildiği Anayasa Mahkemesi'nce kabul edilmiştir.

Ayrıca başvurucular tarafından ilk derece yargılaması sırasında mahkemeye sunulan rapor ve uzman mütalaalarını hükme esas almaması gerekçesi olarak ilk derece mahkemesinin, rapor ve beyanlarda "dijital verilerin delil olamayacağı yönünde ve adeta sanık müdafii gibi ayrıntılı tespitlerde" bulunulmuş ve uzman kişiler "tüm çabaları ile bu delilleri çürütmeye çalışmışlardır" ekindeki gerekçesine karşın Anayasa Mahkemesi, bilirkiçi rapor ve uzman mütalaalarında bulunan ve hakim tarafından yapılması gereken hukuki değerlendirmelerin neler olduğunu ve sunulan rapor ve mütalaaların oldukça karmaşık teknik sorunların ele alındığı teknik bilgi içeren kısımlarına da hangi sebeple itibar edilmediğinin hükmün gerekçesinde

göstermedi ini, bu durumun ise adil yargılanma hakkının temel unsurlarından biri olan "silahların e itli i" ilkesine aykırı oldu u sonucuna varmı tır.

Anayasa Mahkemesi, İlk Derece Mahkemesinin, ba vurucular tarafından sunulan bilirki i raporları ile duru mada dinlenen uzman görü lerinden hiçbirine itibar etmemesi buna kar ın Cumhuriyet Ba savcılı ı'nca soru turma sırasında alınan bilirki i raporlarının tümüne ise itibar etmesinin "silahların e itli i" ilkesine aykırılık oldu unu kabul etmi tir.

Anayasa Mahkemesi, kural olarak dinlenilmesi istenilen tanıkların hangilerinin çağ ırılması gerekti ine İlk Derece Mahkemesi'nin karar verebilece ine ve maddi gerçe in ortaya çıkmasına yardımcı olmayaca ı de erlendirilen savunma tanıklarının dinlenmesi talebinin reddedebilece ine i aret etmi tir.

Yine, taraflara tanık delili de dâhil olmak üzere delillerini sunma ve inceletme noktasında uygun imkânların tanınması gerekti i, hakkaniyete uygun bir yargılamanın yürütülebilmesi için "silahların e itli i" ve "çeli meli yargılama" ilkeleri ı ı nda, taraflara iddialarını sunmak hususunda uygun olanakların sa lanmasının art oldu u Yüksek Mahkemece belirtilmi tir.

Anayasa Mahkemesi, İlk Derece Mahkemesinin dava konusu olayda, isnat edilen suç ve i leni ekli, sanıkların eylemleri ve dinlenilmesi istenilen tanıkların konumu dikkate alındı ında, dönemin Genelkurmay Ba kanı Hilmi Özkök ve Kara Kuvvetleri Komutanı Aytaç Yalman'ın tanık olarak dinlenmeleri taleplerini reddetmekle "çeli meli yargılama ilkesine" ve "savunma tanıklarının davet edilmelerinin ve dinlenmelerinin sa lanması hakkına" uygun olmaması nedeniyle yargılamanın bütünü yönünden adil yargılanma hakkını ihlal etti i sonucuna varmı tır.

C- Yargılamanın yenilenmesi ve incelemeye konu hüküm;

a) İlk Derece Mahkemesinin, Anayasa Mahkemesi kararı ba lamında delillere ili kin de erlendirmesi ile kabul ve gerekçesi;

Anayasa Mahkemesinin kararından sonra, stanbul 10. A ır Ceza Mahkemesi'nin kapatılması nedeniyle dava dosyası stanbul Anadolu 4. A ır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmi 19.06.2014 tarihinde yargılanmanın yenilenmesine karar verilmi tir.

İlk Derece Mahkemesi, mahkumiyet hükmüne esas alınan dijital delillerdeki çok sayıdaki dosyanın olu turulma ve de i tirilme tarihi üst verileri arasında çeli kiler bulunması, Donanma Komutanlı ı'nda ele geçirilen 5 nolu harddiske normal kullanıcı hareketi ile açıklanamayacak ekilde 6 ayrı zamanda saati güncel olmayan bir bilgisayardan tarih sıralamasına uymaksızın veriler yüklenmesi, son olarak 28.07.2009 tarihinden sonra toplu ekilde veri yüklendi inin anla ılması, Calibri ve Cambria yazı tiplerinin Office Open XML referanslarının Microsoft Office

yazılımlarda ilk kullanılma tarihleri dikkate alındığında belgelerin oluşturulma tarihinde de çelişkiler bulunması, mahkumiyet hükmüne esas tüm dijital verilerde zaman, mekan ve kişi yönünden birçok çelişkiler bulunması, belgelerin oluşturulma tarihlerinden çok sonraki durum ve olayları içermesi dikkate alındığında, sahtecilik

yapıldığı kesin olarak belirlenen 11 ve 17 nolu CD'lerdeki dijital delillerin de sahte olarak oluşturulduğunu yönünde kuvvetli şüpheler oluştuğunu kabul etmiştir. Hükme esas alınan 16/02/2015 tarihli bilirkişi raporundan suçla ilgili dijital delillerde oluşan karışıklıkların önüne geçilmesi için yapılan araştırmalar ve çelişkiler bulunduğuna anlaşılmıştır, sanık Süha Tanyeri'ye ait defterin bu kişilerin bilgisi ve rızası dışında kim olduğu belirlenemeyen kişiler veya kişilerce gizlice komutanlık dışına çıkarılması, 11 ve 17 nolu CD'lerin üzerindeki yazı makinesiyle yazılan yazıların sanıklarla aidiyet kurulmasını sağlamak amacıyla Süha Tanyeri'ye ait defterden harf kopyalanarak yazdırıldığının kesin olarak belirlenmesi, gazeteci Mehmet Baransu tarafından teslim edilen 11 ve 17 nolu CD'lerde yer alan bir kısım belgelerin içeriklerinin Gölcük Donanma Komutanlığı'nda ve sanık Hakan Büyük'ün evinde yapılan aramada elde edilen dijital delillerin içerikleriyle aynı olmasının bu dijital delillerin de sahte olarak oluşturulmuş olabileceği şüphesini doğurması, 11 nolu CD içinde yer alan Yüksel Gürcan tarafından düzenlenen belgenin ıslak imzalı orijinalinin hükümetin iktidara gelmesinden önce düzenlenmesine karşın bunun 11 nolu CD içine hükümetin iktidara geldiği tarihten sonra oluşturulmuş gibi aleyhe delil oluşturacak şekilde değiştirilerek eklenmesi, dijital verilerde nedeni açıklanamayacak şekilde zaman, mekan, kişiler ve içerik yönünden birçok çelişki bulunmasını dikkate alan İlk Derece Mahkemesi, dijital deliller içindeki suçla ilgili verilerin sahte olarak oluşturulduğunu yönünde kuvvetli şüphelerin varlığını kabul etmiştir.

Yine İlk Derece Mahkemesi, gerekçeli kararda "Dijital delillerin ele geçirilerek ekimleri ve ele geçirildikleri yerlerle ilgili de erlendirme" başlığı altında yapılan de erlendirmelerde ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, bu dijital delillerin Gölcük Donanma Komutanlığı'nda ve Hakan Büyük'ün evinde ele geçirilmesi de bu belgelerin sanıklara aidiyetinin kabulü için yeterli görmemiştir. Gazeteci Mehmet Baransu tarafından teslim edilen belgeler arasında 1. Ordu Komutanlığı'nın kozmik oda olarak bilinen kontrollü evrak bürosundan çıkarılan belgeler de bulunmaktadır. Gizli nitelikte olan bu belgeleri bulunduğundan kontrollü yerden gizlice alarak gazeteciye teslim eden, 11 ve 17 nolu CD'lerin sanıklarla aidiyetini sağlamak amacıyla sanık Süha Tanyeri'ye ait el yazılarının bulunduğundan defterden kopyalama yaparak bu kişiye aitmiş izlenimi verecek şekilde üzerine yazı makinesiyle yazı yazan kişiler veya kişilerin iyi niyetli olmadığı da İlk Derece Mahkemesi'nce kabul edilmiştir. İlk Derece Mahkemesi ayrıca Askeriyeye ait kozmik odada muhafaza edilen bu belgeler buradan alınıp dışarıya çıkarılabiliyorsa, aynı şekilde sanıklarla ilgisi olmayan belgelerin de gerek Donanma Komutanlığı'na, gerekse Hakan Büyük'ün evine kasıtlı olarak, bu kişilere suç isnat etmek amacıyla konulmuş olması ihtimal dahilinde bulunduğunu kabul

edilmi tir.

lk Derece Mahkemesi, plan seminerinin sınırlı sayıda ve seçilmi personelin katılımıyla de il, atamalı oldukları görev yeri gere i verilen emirlere uygun olarak ilgili personelin geni katılımıyla yapıldı ı, ayrıca seminere katılan tüm ki iler hakkında dava açılmadı ını da tespit etmi tir.

Gerek kapatılan stanbul 10. A ır Ceza Mahkemesi'nin gerekçeli kararında, gerekse Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nin ilamında sanıkların plan seminerinde yapmı oldukları konu maların tek ba ına atılı suçu olu turdu u yönünde bir kabul ve tespitte bulunulmamı , sadece bu konu maların sahte oldu u belirtilen dijital veri içeriklerini do ruladı ı belirtilmi tir.

Bu nedenle lk Derece Mahkemesi, seminer konu maları yönünden dijital delillerle ba lantı kurulmaksızın, bu konu maların tek ba ına yüklenen suçu olu turup olu turmadı ı yönünden de erlendirme yapmı tir. Buna göre;

Plan seminerinde jenerik plan olarak oynanmasına karar verilen "Olasılı ı En Yüksek Tehlikeli Senaryo" özet olarak Türkiye'nin irticai, yıkıcı ve bölücü faaliyetlerin yarattı ı iç tehdit ve dı tehdidin bir araya gelmesi durumu oldu u, plan seminerinde OEYTS oynandı ndan, yerle mi Yargıtay kararları do rultusunda seminerde yapılan konu malar bir bütün olarak ele alınıp suç tarihinde yürürlükte olan yasal mevzuat kapsamında de erlendirme yapıldı nda sanıkların atılı suçları i ledikleri yönünde bir sonuç ve kanaate varılamadı ı sonucuna ula mı tir.

lk Derece Mahkemesi ayrıca, her ne kadar plan seminerinde bir kısım sanıklarca amacını a an konu malar yapılmı ise de, isnat olunan suça ili kin yasa maddeleri uyarınca bunların suç olu turabilmesi için ki isel dü ünçe ve fikirlerin açıklanması bazında kalmayıp daha ileri a amaya geçilmesi, en azından bir araya gelinerek darbe yapılması konusunda maddi olgularla desteklenecek ekilde bir anla maya varılması gerekti ini belirterek sanıkların 765 sayılı TCK'nın 147. maddesi ve 5237 sayılı TCK'nun 312. maddesinde belirtilen eylemleri gerçekle tirmeye te ebbüs ettikleri veya bu suçları i lemek için maddi olgularla desteklenecek ekilde ittifak yaptıkları yönünde bir kanaat ve sonuca varılamadı ını kabul etmi tir.

Sonuç olarak; lk Derece Mahkemesi, yargılamanın yenilenmesi a amasında elde edilen deliller do rultusunda gazeteci Mehmet Baransu tarafından teslim edilen 11 ve 17 nolu CD'lerin sahte olarak olu turuldu u kesin olarak tesbit edilmi , mahkumiyet hükmüne esas alınan di er tüm dijital delillerin de sahte olarak olu turuldu u yönünde kuvvetli üphenin oldu undan hareketle, ceza hukukunun temel prensiplerinden olan " üpheden sanık yararlanır" kuralı uyarınca dijital delillerin sanıkların aleyhine delil olarak hükme esas alınamayaca ı de erlendirmi ve bu nedenle gerek plan semineri, gerekse di er delillerle ilgili olarak dijital delillerle ba lantı kurulmaksızın yüklenen suçu olu turup olu turmadıkları yönünden de erlendirme yapmı tir. Di er delillerin sanıkların Türkiye Cumhuriyeti cra

Vekilleri Heyetini cebren ıskat veya vazife görmekten Cebren men etmeye te ebbüs ettikleri veya bu suçu ilemek amacıyla anlatıklarının kabulü için yeterli olmadığı sonuç ve kanaatine varan mahkeme aleyhe temyiz edilen sanıklar Çetin Do an, Behzat Balta, Mehmet Kaya Varol, hsan Balabanlı, Metin Yavuz Yalçın, Erdal Akyazan, Emin Küçükkılıç ve di er sanıklar hakkında stanbul Kapatılan 10. A ır Ceza Mahkemesi'nin 21/09/2012 tarih 2010/283 esas 2012/245 karar sayılı kararı ile

verilen mahkumiyet hükmünün CMK 323/1. MADDES UYARINCA PTAL LE sanıkların üzerlerine atılı suçu iledikleri sabit olmadığından müsnet suçtan CMK 223/2-e maddesi uyarınca ayrı ayrı BERAAATLER NE, 31 Mart 2015 tarihinde karar vermi tir.

II-A HM ve AYM'N N DEL L DE ERLEND RME YETK S VE BU BA LAMDA VER LEN KARARLARININ BA LAYICILI ISORUNU:

28.01.1987'de Avrupa nsan Hakları Komisyonu'na ba vuru yetkisinin kabul edilmesiyle iç hukukun bir parçası haline gelen bireysel ba vuru ya da anayasa ikâyeti de i iklik gerekçesinde, kamu gücü tarafından, temel hak ve özgürlükleri ihlâl edilen bireylerin ba vurdukları ola anüstü bir kanun yolu olarak tanımlanmaktadır.

Anayasanın 90/5 maddesi sarahatine göre A HS, iç hukukun ayrılmaz bir parçasıdır ve kanunlarla uyumazlık halinde uygulanma önceli i bulunmaktadır. Anayasa Mahkemesi sözle me hükümlerini "destek norm" olarak kabul etmektedir. A HM ise sözle meyi, "yasa sözle me" olarak vasıflandırmakta, üye devletlerin sözle meye uygun hukuki düzenleme yapma ve A HM içtihatlarına uyma mecburiyetlerini vurgulamaktadır. Esasen Sözle me'nin "*Kararların ba layıcılı ı ve infazı*" kenar ba lıklı 46/1. maddesine göre; Sözle meci Taraflar, taraf oldukları davalarda Mahkemenin verdi i kesinle mi kararlara uymak mecburiyetindedirler.

A HS ile A HM'nin yargı yetkisinin tanınması ile birlikte, ulusal mahkemeler ile A HM arasında ortaya çıkan yetki çatı masının, "ikincillik ilkesi", "takdir alanı doktrini" ve "dördüncü derece yargı yeri doktrini" gibi çareler üretilmi ve geli tirilmi tir. Aynı sorun 07/05/2010 tarihi itibariyle (5982/18 md.) derece ve temyiz mahkemeleri arasında da ya anmaktadır.

Gerek A HM (Kemche/Fransa,B.No:17621/91,24.11.1994), gerekse AYM(B.No:2013/1728,12.11.2014), dördüncü yargı yeri doktrini çerçevesinde ikincil niteli i gözardı edilip, itiraz, istinaf ve temyiz gibi kanun yolu derecesinde görerek yapılan bireysel ba vuruları kabul edilemez bulmaktadır. Açık keyfilik veya bariz takdir hatası içermedikçe ulusal hukukun yorumlanıp uygulanmasıyla, ilgili hukuki sorunları her iki mahkeme de incelememektedir.

Anayasa Mahkemesi, ahin Alpay Ba vurusu ile ilgili olarak 15.03.2018 tarih 2018/3007 sayılı kararında, ilgili A HM ve Yargıtay Ceza Genel Kurulu (28/04/2015 tarihli ve E.2013/9-464, K.2015/132) kararlarına da atıfta bulunarak, A HM ve AYM kararlarının ba layıcılı ı, ikincillik niteli i, inceleme yetki ve sınırları hakkında

ayrıntılı tespitlerde bulunmu tur. Anılan kararın ilgili bölümleri öyledir;

"... Anayasanın 148. maddesi uyarınca herkesin Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamında herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunma hakkı bulunmaktadır. Anayasa Mahkemesinin diğer kararları gibi bireysel başvuruları inceleyen Bölüm kararları da yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlamaktadır."

2010 yılında Anayasanın 148. maddesinde yapılan değişiklikle Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruları karara bağlama yetki ve görevi verilmiştir. Bu değişikliğin gerekçesi şöyle ifade edilmiştir:

Anayasanın 148. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanunun 45. maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden Sözleşme ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokoller kapsamında herhangi birinin kamu gücü tarafından ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Anayasanın 148. maddesinin birinci fıkrasında Anayasa Mahkemesine başvuruları karara bağlama yetki ve görevi verilmiştir.

6216 sayılı Kanunun 49. maddesinin (6) numaralı fıkrası uyarınca Anayasa Mahkemesinin bireysel başvurulara ilişkin incelemesi, "bir temel hakkın ihlal edilip edilmediği" ve "bu ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağı"nın belirlenmesi ile sınırlıdır.

Anayasanın 148. maddesinin dördüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanunun 49. maddesinin (6) numaralı fıkrasına göre kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlar bireysel başvuruda incelenemez. Aynı Kanunun 50. maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre ise ihlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilirken yerindelik denetimi yapılamaz.

Bu hükümlerin Anayasa'nın 148. maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında düzenlenen Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuruları karara bağlama yetki ve göreviyle birlikte değerlendirilmesi gerekir. Bu görevi kapsamında Anayasa Mahkemesi, Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanında bulunan temel hak ve özgürlüklerin ihlal edildiği iddiasıyla yapılan bireysel başvuruları incelemek ve karara bağlamak durumundadır. Anayasa Mahkemesi, bu incelemeyi temel hak ve özgürlüklere ilişkin olarak Anayasa'da öngörülen güvencelere göre yapar.

Dolayısıyla Anayasa ve Kanun'da bireysel başvuruda inceleme yasağı getirilen alanın temel hak ve özgürlüklere ilişkin olarak Anayasa'da öngörülen güvencelerle ilgili olduğu düşünülemez. Bu alan, bireysel başvuru kapsamındaki hukuka aykırılık iddialarına ilişkinidir. Bu bağlamda Anayasa Mahkemesinin birçok kararında da ifade edildiği üzere temel hak ve özgürlüklere müdahale söz konusu olmadıkça hukuk kurallarının uygulanması ve yorumlanması ile delillerin takdiri ve değerlendirilmesi derece mahkemelerine aittir (örnek olarak bkz. Ahmet Savaş, B. No: 2013/3351, 18/9/2013, § 42; Sabahat Bekir ve diğ. erleri [GK], B. No: 2014/3738, 21/12/2017, § 23). Ancak temel hak ve özgürlüklere müdahalenin söz konusu olduğu

durumlarda derece mahkemelerinin takdir ve de erlendirmelerinin Anayasa'daki güvencelere etkisini nihai olarak de erlendirecek merci Anayasa Mahkemesidir. Bu itibarla Anayasa'da öngörülen güvenceler dikkate alınarak bireysel ba vuru kapsamındaki temel hak ve özgürlüklerin ihlal edilip edilmedi ine ili kin herhangi bir inceleme "kanun yolunda gözetilmesi gereken hususun incelenmesi" veya "yerindelik denetimi" olarak nitelendirilemez.

Bu durumda (iç) hukukun yanlı yorumlandı nı, delillerin yanlı de erlendirildi ini ve uyu mazlık sonucunun adil olmadı nı ileri süren ba vurular

kural olarak A HM /(AYM) tarafından, "kanun yolu ikayeti“ olarak görüldü ünden kabul edilemez bulunmaktadır. Bunun istisnası, keyfi uygulama veya bariz kanuna aykırılık halleridir. A HM ve AYM kararlarında anayasa ve sözleşme tanınan bir hakkın ihlali ile sonuçlanan hukuka aykırılıklar kanun yolu ikayeti olarak nitelendirilmemektedir(*Gökcan H.Tahsin Bireysel Ba vuruda Denetim Yetkisinin Sınırları TBB Dergisi*).

u hale göre; özellikle yargılama ve ola an yasa yolları süreci tamamlanmadan yapılan bireysel ba vuru incelemelerinde, AYM'nin delil de erlendirmesinin hak ihlali ba lamında da olsa, asıl yargılama mercileri ile bir yetki çatı ması sonucunu do urdu u açıktır. Hak ihlalini netice veren me ru müdahale için ikame olunan delilin yeterli olup olmadı ma ili kin tespiti, yargılama konusu suçun sübut ve/veya vasfının tayini yönünden de belirleyici olaca nda ku ku yoktur. Ne var ki,yargılama süreci tamamlanmı ve kanun yolu incelemesinden de geçerek kesinle mi hükümler yönünden gerçekleşen bireysel ba vuru sonucunda tespit edilen hak ihlallerinin, gerekti inde yeniden yargılama sebebi olarak kabul edildi i (CMK 311) sistemde, yargılamanın devamı sırasında ihlal neticesini do uracak tespitlerin yargılama mercilerince göz ardı edilmesi dü ünülemez. Aslolanın haksız-ölçsüz bir müdahaleye maruz bırakılan temel hakkın bir an önce teslimi oldu una göre, sair çatı ma ve tartı maların bu de erin önüne geçmesine “hukuk düzeninin tekli i“ ilkesi de müsaade etmez.

III- DD A MAKAMINCA KAME OLUNAN VE LK DERECE MAHKEMES NCE DURU MADA TARTI ILAN BEL RLEY C DEL LLER:

1) İlk Derece Mahkemesinin hükme esas aldığı, bir gazeteci tarafından Cumhuriyet savcılı na teslim edilen **11, 16 ve 17 nolu CD'ler** ile Gölcük Donanma Komutanlı nda bulunan **5 nolu harddisk** ve Eski ehir'de bir sanı nın evinde bulunan **flash bellekte** yer alan dijital dökümanlar.

2) Olasılı ı en yüksek tehlikeli senaryo;

AYM'nin adil yargılanma hakkının ihlal edildi ine dair zikredilen kararına konu olmayan ve esas itibariyle sübutunda tartı ma bulunmayan "olasılı ı en yüksek tehlikeli senaryo" u ekildedir:

"OLASILI I EN YÜKSEK TEHL KEL SENARYO

a. imdi 2003'tür.

b. Siyasi ve Askeri Geli meler:

(1)Ola anüstü halin kaldırılması ve bölgedeki KKK.lı na ait birliklerin esas konu lu oldu u bölgelere dönmeleri üzerine kırsal bölge sorumlulu unu jandarma birlikleri, ehir merkezlerindeki emniyet asayi görevlerini ise emniyet güçleri devralmı tır. Bölgedeki güç da ılımının de i imi ve yönetim zafiyetinden istifade eden TİKKO terör örgütü, eylemlerini yurt sathında yaygınla tırma kararı almı tır.

Kuzey Irak'taki geli melere paralel olarak KADEK terör örgütü Güneydo u Anadolu bölgesinde silahlı eylemlere ba lamı tır. Hakkari Çukurca bölgesinde Kaval

köyü civarında e itim yapan birliklere ate açılması sonucu çıkan çatı mada 2 Üt m. ve 1 Bnb.'nın ehit olması nedeniyle ba latılan büyük çaplı operasyon düzenlenmi tir.

(2)Kuzey Irak'la ilgili Durumlar:

Merkezi Irak yönetimi silah denetçileri ile i birli i yapmaya karar vermi tir. Ancak; ABD yönetimi silah denetçilerinin görevini sa lıklı ekilde yerine getirmedini bahane ederek Irak'a kar ı hareket kararı almı tır. Türkiye, ABD ile yapılan anla mada Kuzey Irak'ta kürt devleti kurulması konusundaki hassasiyetini beyan etmi tir. Irak'ın toprak bütünlü ünün korunmasının Türkiye'nin milli menfaatleri açısından zaruri görüldü ü dile getirilmi tir. Türkiye'nin bu konudaki çekincelerine ABD tarafından güvence verilmesi ve hareket sonrası olu acak durum için verilen vaatler üzerine Türkiye ABD'ne destek sözü vermi ve üslerini kullanıma açmı tır. Kara Kuvvetleri stratejik ihtiyatları bölgeye intikal ettirilmi tir. ABD tarafından merkezi Irak yönetimine kar ı 05 OCAK 2003 tarihinde kuzeyden ve güneyden aynı anda rejim muhalifleri ile birlikte harekate ba lanmı tır.

lk iki günü hava harekatı, müteakip dört günü kara harekatı olmak üzere toplam altı günde tamamlanan hareket sonrasında Merkezi Irak Yönetimi devrilerek yöneticiler ülkeden kaçmı ve Yeni Irak Yönetimi kurulmu tur.

Merkezi Irak Yönetiminin tüm Irak'ta kontrolü sa lamada yetersiz kalması üzerine güneyde ii grupları Irak'ın güneyinde ba ımsız bir devlet kurma giri imlerine a ırlık vermi lerdir. Kuzey Irak'ta (harekat esnasında bölgede Arap halkın merkezi bölgelere kaçması sonucu) kürt grupları bölgeye hakim olma ve Kuzey Irak'ta ba ımsız bir kürt devleti olu turma gayreti içine girmi ler, Musul ve Kerkük'ü kontrol altına almı lardır. Bölgedeki bu geli meler üzerine KADEK; KDP ve KYB 'nin dolaylı onayını alarak Kuzey Irak'ta bulunan TSK'ne yönelik eylemler gerçekte tirme kararı almı lardır.

Bölgedeki Türkmenler geli meleri kaygıyla izlemektedir. Ankara'ya görü mek için gelen Türkmen lider can güvenliklerinden endi e duyduklarını dile getirmi ve Türkiye'nin yardımını istemi tir.

Türkiye geli melerden duydu u rahatsızlı ı ABD'ne ileterek Irak'ın toprak

bütünlü ü konusunda kendisine verilen güvencenin sa lanmasını aksi taktirde bölgeye müdahaleye zorunlu kalnaca nı bildirmi tir.

ABD bölgede kürt grupların hareketine sessiz kalmı ve Türkiye'nin itidalli davranmasını tavsiye etmi tir.

(3)BM genel sekreteri Kofi ANNAN'ın Kıbrıs konusunda gündeme getirdi i barı planı GKRY tarafından üzerinde görü ölmek kaydı ile kabul edilmi , KKTC ise planın bu hali ile kabulünün mümkün olmadı nı a ıklamı tir.

ngiltere'nin Kıbrıs  zel temsilcisi HANNAY belgenin müzakereye açık oldu unu ifade etmi tir. Güzelyurt'u terk etmek zorunda kalacak olan onbinlerce

Kıbrıslı Türk'ün sorunlarının da a ilamaz olmadı nı iddia etmi tir. Kıbrıs Türk tarafının bu tutumunu devam ettirmesi halinde AB 'nin sadece Rum tarafı üyeli ini hatırlatmı tir.

(4) 12 ARALIK 2002 tarihinde Kopenhag'da yapılan zirvede; GKRY'nin AB'ne alınmasında bir problem olmadı ı, Türkiye ile görü melerin ARALIK 2004 tarihinde ba layaca ı, ancak bu görü melerin gerçekle mesi için Kopenhag kriterlerinin hayata geçirilmesi artının aranaca ı belirtilmi tir. Türkiye'nin AB üyeli i için açık bir tutum sergilenmemesi Ankara'da tepki ile kar ılanmı tir. AB'nin Türkiye 'ye vermi oldu u vaatleri yerine getirmedeki isteksizli i ve Papa'nin hıristiyanlık vizyonunun olu turulan AB anayasasında temel faktör olması gerekti i yönündeki d  önceleri nedeni ile Türkiye'nin AB ile ili kileri kopma noktasına gelmi tir. Bu geli meler üzerine sa da ve solda bazı çevreler tarafından "AB ile ittifakın asla mümkün olmayaca ı bu nedenle ba ka ortamlarda AB'ne alternatif yeni ittifak arayı na girilebilece i yönünde açıklamalar yapılmı , medyanın bazı unsurlarına bu konuda kamu oyu olu turma çabaları içine girilmi , önemli miktarda taraftar kazanmaya ba lamı lardır.

(5) Türkiye'nin Kıbrıs 'ta BM planını kabul etmeyerek taviz vermemesi ve AB tarafından GKRY'nin tam üyeli inin sonrasında ada'da gerginlik artmı tir. Bu geli meler  zerine KKTC ile Türkiye arasında alınan ekonomik ve dı ili kiler konularında entegrasyon kararı yürürlü e girmi tir.

AB'nin tutumundan destek alan ve Türkiye'nin Irak'a kar ı giri ti i harekattan kaynaklanan hassasiyeti istismar etmek isteyen Yunanistan, karasularını 12 mile çıkardı nı ve AB deniz hududunun bu hattan geçti ini a ıklamı tir. Bu kararı kabul etmeyen Türkiye; Yunanistan'ın 6 mil olan karasularını uzantısındaki açık denizde faaliyetlerinin devam edece ini bildirmi tir.

Rusya Federasyonu, Suriye ve Ermenistan tarafsızlı nı korurken, bazı batılı ülkeler siyasi alanda Yunanistan 'a destek vermektedir. ran ise Türkiye'deki rejim kar ıtı unsurlara örtülü destek vermeyi sürdürmektedir.

Yunanistan'ın karasularını 12 mile çıkarması ve bu durumun Türkiye tarafından

kabul edilmemesi nedeniyle olu an belirsizlik Ege denizinde ve hava sahasında her iki devletinde kendisine ait kabul etti i alanlarda çatı malara sebep olmu tur.

Bu olaylar sonucu Yunanistan tarafından bir Türk F-16 sava uça ı Ege denizi açıklarında dü ürlümü , Sakız adası 8 mil aç ında Deniz Kuvvetlerimize ait bir hücumbotu Yunan sava uçaklarınca taciz ate i aç ılmış tır. Yunanistan özel kuvvetlerine ait bir tim Kardak kayalıklarına çıkmı tır. Karaa aç bölgesinde sınırda görevli bulunan devriye timine, Yunanistan hudut birliklerince aç ılan taciz ate i sonucu iki erimiz ehit olmu olaya üzerine ate in aç ıldı ı Yunan karakoluna sınır birliklerimizce kar ılık verilmi bu geli me ile Türk- Yunan hududu boyunca gerginlik had safhaya ula mı tır.

Bu geli meler üzerine bakanlar kurulu tarafından MGK'nun teklifi üzerine 1 nci

ve 2 nci Ordu bölgelerini kapsayacak ekilde 02 ubat 2003 tarihinden geçerli olmak üzere kısmi seferberlik ilanına karar verilmi tir. Karar resmi gazete yayımlanmı ve TBMM tarafından onaylanarak yürürlü e girmi tir.

(6) Güneydo u Anadolu'da terör olaylarının artması K.Irak'taki belirsizli in yerini Kürt Gruplarla gerginli e bırakması, ABD'nin hareket öncesi verdi i sözleri tutmaması ve bu konudaki isteksizli i ve Kopenhag zirvesi sonucunda AB ile Türkiye irticai kesimlerin islam devleti kurma özlemlerini fülen harekete geçirmi ve stanbul'da rejim aleyhtarı gösteriler ba lamı tır. Özellikle Kocaeli, Adapazarı ve stanbul'da rejim aleyhinde gösteriler düzenlenmeye ba lamı tır.

22 ubat 2002 tarihinde zmit'te bir grup ilkö retim okulu müdürü ve ö retmeleri çe itli kamu kurum ve kurulu larında türban ve ba örtüsü yasa ını protesto etmeye yönelik kanunsuz bir yürüyü yapmaya te ebbüs etmi tir.

Ba langıçta yürüyü ün önlenmesi için alınan tedbirleri müteakip meydana gelen olaylar giderek büyüümü emniyet güçlerinin olaylara müdahale etmede gecikmi olması, bazı bölgelere ise müdahale etmeyerek pasif destek vermesi nedeniyle pek çok i yeri tahrip edilmi ve iki gün içinde 25 ki i ölmü , yakla ık 500 ki i de yaralanmı tır.

(7) stanbul Fatih'te 28 ubat 2002 tarihinde a ır ı dinciler tarafından Atatürkçü dü ünneyi savunan dernek binalarına yapılan saldırı sonucunda çıkan çatı malarda çok sayıda bina ve i yeri tahrip edilmi , olayların stanbul genelinde yayılması sonucunda 30 'un üzerinde insan ölmü tür. Kentteki pek çok ma aza ve ev ya malanmı tır. Can derdine dü en halk orduya ait kı la ve jandarma karakollarına sı inmi tır. stanbul'un bir çok semtinde sokak çatı maları her gün vuku bulmaktadır. stanbul genelinde halk soka a çıkmaz hale gelmi tir. yerleri ve birçok alı veri merkezlerine yönelik ya malama olaylarının artı göstermesi nedeniyle esnaf kepenk kapatmak zorunda kalmı ve birçok zaruri gıda maddesi temininde zorluklar ya anmaya ba lamı tır. Yetkililer tarafından zmit ve Adapazarı 'nda da gerilimin oldukça yükseldi i dile getirilmi tir.

(8) Bu olaylar üzerine Bakanlara Kurulu Milli Güvenlik Kurulu'nun tavsiyesi ile sıkıyönetim ilan etmi ve karar resmi gazetede yayınlanarak aynı gün TBMM onayına sunulmu tur. Ancak TBMM'de üye yeterli sayısına ula ilamadı ı için sıkıyönetim kararı onaylanamamı tur.

(9) Geli en bu durumlar üzerine Kara Kuvvetleri K.lı inca, Kuvvet Karargahında Ordu Komutanlarının katılımıyla bir de erlendirme toplantısı yapılaca ı ve öncelikli gündem maddelerinin; Kuzey Irak, Ege'deki durum ve son dönemlerde stanbul'da meydana gelen olaylar olaca ı bildirilmi tir. Bu toplantıda önümüzdeki günlerde Kuzey Irak'ta bir hareketin ba latılabilece i, Kıbrıs konusunda uygulanacak muhtemel hal tarzlarının neler olaca ı, Yunanistan'ın geri adım atmasını sa layacak muhtemel tedbirler ve iç tehdide yönelik geli tirilecek hareket tarzları gibi konuların da dikkate alınaca ı bildirilmi tir.

Kuvvet Karargahında yapılacak de erlendirme toplantısında sunulacak Ordu görüşünü belirlemek maksadıyla, Mart ayının ilk haftasında, Ordu Karargahından Kor.ve Tug.K.lıklarının katılımıyla bir toplantı icra edilecektir. Bu toplantıda yukarıda belirtilen ana esaslar çerçevesinde;

- (a) Dı ve iç tehdide yönelik alınacak tedbirler,
- (b) Planlarda yapılacak tadilat ile ilgili teklifler,
- (c) ç ve Dı tehdide müdahalede ihtiyaç duyulacak kuvvet miktarı görüşü ülecektir”

3- Ses kayıtları:

Duru mada sanıklar tarafından da do rulan plan seminerine ili kin ses kayıtları çözüm tutanaklarına göre, aleyhe temyiz olunan sanıklardan;

5. Kolordu 3. Zırhlı Tugay Komutan Yardımcısı **Kurmay Albay Erdal Akyazan'ın**, “Komutanım Türk Silahlı Kuvvetleri en tehlikeli senaryo olarak belirlenen bu senaryo ki, bana göre hafif bir senaryo, bunun daha a ır veçheleri de var. Bu senaryonun iç müdahale etmek için, iç tehdidi bertaraf etmeyi, behemehal bertaraf etmeyi takiben iç hat manevrasında olan bir ülkenin yapması gereken eyi son derece tereddütsüz, sert ve seri bir biçimde yapması lazım, demokratik olmayan unsurların demokrasiyi yıkmak için demokratik haklardan yararlanmasına müsaade etmek akıllı devletlerin çözüm tarzı olmamalıdır”,

5. Kolordu 3. Mekanize Piyade Taktik Tümen Komutanı **Tümgeneral Behzat Balta'nın**, “Bir di er konu, az önce sayın komutanlarımızın büyük rakamlarla ifade etti i bu boyuttaki irticai ve bölücü örgütlerin biz geçmi te bir 12 Eylül hareketinde listelerini elimizde hazır bulduk. Bunların liderlerinin, o listeleri de hazır bulmamızın altında yatan neden istihbarat kurulu larının ki, bunların ba ında gelen Milli stihbarat Te kilatının ba ında askerin bulunmasından kaynaklanıyordu. çinde bulundu umuz ortamda bu listeleri sa lıklı bulup bulamama konusunda ben ahsen

endi e ta ıyorum. Bu bakımdan Kara Kuvvetleri Komutanına da Milli Güvenlik Kurulu üyesi, Genelkurmay Başkanına, bu kanunlarda her türlü teklifi yapabilecek makam Ankara'daki toplantıda bu atmosferde M T'in baındaki yetkilinin de asker kökenli olmasının, hatta Kara Kuvvetlerinde bir sınıf halinde tekilatlanan ancak uanda pek fonksiyonel olmadığı konusunda hem fikir oldu umuz istihbarat sınıfında geçmi te oldu u gibi M T içerisinde belli bir yüzde içerisinde, belli bir süre daha yer almasının uygun olacağını de erlendiriyorum. Arz ederim”

Orgeneral Çetin Do an'ın ise, “Evet sıkıyönetim yeterli mi meselesi tabii ayrı bir konu, sıkıyönetim konusunda ben mevcut düzen içerisinde olabilecek hani çalı maları bütün zorluklara rağmen yapılması gerekir, eee asker ki i olması yönünde biliyorsunuz arkadaşlarımızın hepsinde bilsinler zaten yasal mevzu, gerçekten de önemli M T'in baında bir asker ki inin olması, önemli asker ki i önemli, asker ki i nasıl oluyor onları hep birlikte bilelim. Milli Güvenlik Kurulunda atama kararları tırılır. Alınması ve yerine adam konması M T'in, Milli Güvenlik Kurulunda

yapılır. Milli, Milli Güvenlik Kurulunda da, mevcut, i te hükümet budur. Bu mevcut hükümetin efendim silahlı kuvvetlerin i ine gelecek bir adamı ey yapacak kendisine bu konuda tarafsız do ru bilgiler verecek kimseyi getirmesi de söz konusu de il. Kendilerine yakın sandıkları bazı askeri ki ileri de gündeme getirmilerdir. Tabii bu sorun yarataca ı dü üncesiyle de bu da kabul edilmemi tir, yani yani bu konu Cumhurbaşkanını, yahut u bu kimseler tarafından bazı adamlar uyanmı tır. Bu da bize gavurların dedi i gibi "off the record" olarak söylüyorum. Adamlar kendilerine uygun ki ileri oraya getirme çabasında, çok zor, i bu artlar altında M T'i ey yapmak, o yüzden de biz iç hizmetin verdi i bize yetki var. Ötesi berisi yok kanun” biçiminde,

Orgeneral Çetin Do an'ın, “Bu son derece eksiklik zaten biz plan çalı ması içerisinde bu konuda bilgi istedik. Yani her EMASYA bölgesindeki komutanlar kendileri, kendi bölgesindeki bilgileri, ahısları belirlemelerini istedik. Sanıyorum ki bu konuda bazı var...”

3. Kolordu 52. Zırhlı Birlik Komutanı **Metin Yavuz Yalçın**'ın, “Klasörler burada yanımızda getirdik komutanım. İstanbul ili için daha çok bilgiye ihtiyacımız olmasına rağmen elimizde yeterli bilgi var. Yani fırınlarından pastanelerine kadar hepsini çıkardık. Listelerimiz hazır, örgütlerin nerelerde oldu u, vakıflar nerelerde, sinagoglar, kiliseler, nereleri korunacak, yeterli bir çalı ma yaptığımızı sanıyorum. Geli meye muhtaç yalnız komutanım. Çünkü bazı noktalarda gelip tıkanıyorsunuz. **Karar tarafında muhatap oldu unuz ki iler neden acaba bu bilgiyi istiyor diye soru i areti ile size geldi inde o zaman u çalı mamızın gizlilik derecesi ifa olma durumuna geldi i için emir verdik. Kolordu komutanımızda aynı ekilde emir verdiler orada durduk”**,

Orgeneral Çetin Do an'ın, “Yoo yoo durmayın. Bilgi sahibi olmamızın, bazılarının bazı faaliyetlerde caydırmada etkisi olur. Yani silahlı kuvvetler olarak

bazı bilgiler istenilmesi bazı eyleri ey yapılması, insanların bilgi alması bu adamların cüret ve cesaretlerini kırma bakımından eyler olur, bizim duru umuzu biliyorlar zaten, bizim duru umuzu tutumumuzu biliyorlar ve bu durumda da silahlı kuvvetlerin bo durmadı ını herhangi bir duruma kar ıda tepki gösterece ini bilmeleri gerekir. Ben bu konuda gere inden fazla bir ey de il, bizim yasal zemin içerisinde yasal görevimizi bulmak için bir görev yapıyoruz. Bu durumda ben taa 1997 yılında o zaman Batı Çalı ma Grubunun ba ında olarak bir yazı yazdım, bütün garnizon komutanlarına o dönemde ve bunu ele geçirmi ler. Ele geçirende C.G. beni Devlet Güvenlik Mahkemesine mahkemeye verdi. Kovu turmaya yer olmadı ına dair karar verildi. Orda öyle yazmı tım. Açıkça bazı camilerde i te silahlı kuvvetler aleyhine eyler oku, rejim aleyhine hutbeler okutuldu u konu malar yapıldı ı, i te garnizon komutanları görevi müsait olan personelin tamam mı görevlendirilerek yer, zaman tespiti suretiyle bunların belgelendirilmesini ve bu suretle bizi bilgilendirilmesini, bizim de bunu bir eyi ilgili yetkili, yetkili makamlara bunu duyuraca ımız yönde bir yazı yaz, gayet demokratik bir yazı aynı ekilde de böyle yapan var, kim yapıyor ediyor bunları bizim bilme ülkenin birlik ve bütünlü ünü koruma yönündeki eyimizin bir vazifemizin bir neticesidir” ekinde,

Plan seminerinde konu an 3. Kolordu stihbarat ube Müdürü **Kurmay Albay Emin Küçükılıç**'ın, “Kamu görevlerinin devralınması için önceden belirlenmi olan personel görevlendirilmeleri icra edilecektir. Bu maksatla atanacak asker ve sivil ahıs listesi sıkıyönetim komutan yardımcılıklarınca güncellenmi ve önceden sıkıyönetim komutanlı ına gönderilmi olacaktır. Askeri personel bütün kilit görevleri alacaktır. Bu personel Harp Akademileri, sınıf okulları ve di er askeri birliklerdeki belirlenmi general ve subaylardan, yetmedi i takdirde emekli general ve subaylardan tefrik edilecektir. Sıkıyönetim komutan yardımcılıklarınca, personel tehdit eden, potansiyel tehdit eden ahıslar gözaltına alınacaktır. Bu ahısların gözaltına alınması için timler te kil edilecek bunların her sıkıyönetim komutan yardımcılı ı için belli yerlerde gözaltında tutulması planlanacaktır” biçiminde,

Orgeneral Çetin Do an'ın, “Belli yerlerdeki efendim belediye, büyük ehir belediye ba kanlı ı dâhil, büyük ehir belediye ba kanlı ının ötesinde küçük hani normal ba lı belediye ba kanlıkları örgütleri var. Bunların bir bölümü irticacı, gerici ve de erlendirmeler içerisinde de ne yapıldı, Tümen Komutanınız bunlarında problem yarataca ını söyledi. Do rudan do ruya bu belediyeye yönetimlerine el koyma gibi görevlendirmeleriniz yok mu? Mesela diyelim ki Pendik Belediye Ba kanı, Yakacak Belediye Ba kanı, Ümraniye Belediye Ba kanı yahut uradaki buradaki belirli mahallerde yönetimi bütünüyle buradaki halkın ihtiyaçları ve bilmem bir de askeri yönetimin do rudan do ruya olması gereken, i li Belediye Ba kanı demiyorum, belli yerlerdeki bütün faaliyetleri hizmetleri kontrol etme fülen orda görevlendirme gibi bir dü ünceniz yok bu eye göre. Eskileri kontrollü olarak güdeceksiniz. Ama u var yani. Gözle a ıkar olan bir ey var. imdi bir büyük ehir belediyesi var. Bir ski'si bir keski bilmem nesi var. irketleri var, ondan sonra bunun ötesinde bir de neler var.

Belli Pendik Belediye Ba kanı var, yani adam. Üsküdar Belediye Ba kanı var. Yani belli, irtica olan adamlar sıkıyönetimde ne yapıyor. İstanbul Belediye Ba kanı de i ti mi 12 Eylül'de, de i ti de il mi? Buyurun. Ben imdi daha bazı sorular soraca m, çünkü Kuvvai nziyatının temsilcisi var burada, Jandarma Bölge Komutanımız bu konularda hem istihbarat bilgisi bakımından... ”,

3. Kolordu 2. Zırhlı Tugay Komutanı **hsan Balabanlı**'nın, “Komutanım bilgileri, biz belediye ba kanlı na ula makta güçlük çekiyoruz, **malum nedenlerden dolayı direkt temasa da geçmemiz pek uygun de il**, de i ik zamanlarda gerek personelim gerekse kaymakamlıktan bilgi almak suretiyle hangi belediyelerin müzahir, hangi belediyelerin böyle bir kalkı mada bizim verece imiz emirlere uymayabilece ini flu olarak çıkardım. Bölgede 8 belediyenin böyle bir durum olu ması halinde verdi im talimatlara aynen uyabilece ini de erlendiriyorum, ancak 4 belediyenin de uygun safhada ba kanlarının de i tirilmesi için Kolorduya teklifim de var komutanım”,

15. Kolordu 2. Zırhlı Tugay Komutanı **Mehmet Kaya Varol**'un, “Bölgedeki bütün basın yayın kurulu ları kontrol altına alınacak, halkın kı kırtılması ve tansiyonun yükseltilmesine yönelik yayınlar engellenecek, rejim aleyhtarı yayın

yapanlar kapatılacak, bütün e itim kurum ve kurulu larında e itimin kesintisiz devam ettirilmesi için gerekli tedbirler alınacak, halkın seyahat özgürlü ünün kısıtlanmaması için karayolu, havayolu ve demiryolu ula mı açık bulundurulacak. Tuzla Belediye Ba kanı .G. ve Sultanbeyli Belediye Ba kanı Y.K. yerine tespit edilen personelle de i tirilecek, Kartal'da 12, Pendik'te 2 ve Sultanbeyli de 3 olmak üzere, toplam 17 amacı dı nda faaliyet gösteren kurum derhal kapanarak sorumlular hakkında yasal i lem yapılacak” ekinde,

3. Kolordu stihbarat ube Müdürü **Kurmay Albay Emin Küçükklıç**'ın, “Ba ta gıda maddeleri olmak üzere bölge halkının temel gereksinimlerinin kar ilanmasında kontrolün belediyelere bırakılmayaca nı, sıkıyönetim komutan yardımcılıklarının büyük alı veri merkezlerini do rudan kontrol ederek bu merkezlerin imkânlarından yararlanılaca nı” ifade etti i,

Orgeneral Çetin Do an'ın ise, “Sıkıyönetim ilan edildi i zaman en önemli konu, en önemli konu, halkın günlük ihtiyaçlarının, yemesinden, içmesinden, barınmasından, asayi inden tamamen silahlı kuvvetlerin sorumlu olmasıdır. Ve yapılan her harekette, yanlı adımda, polisin yaptı ı hareket yanlı sa, bizlerin yaptı ı, sokakta devriye gezen bir jandarmanın yaptı ı bir hareket yahut da bir merkez komutanlı na ba lı bir inzibat erinin yaptı ı hareket kötüyse, faturası hepimize çıkacaktır. Onun için de bu konularda temel, temel yakla m biçiminin belirlenmesi icap eder. Sıkıyönetim hallerinde, sıkıyönetim hallerinde görev ve sorumlulukların belirlenmesinde Merkez Komutanlı ı ve bu birim içerisinde görev yapanlar, di er unsurlar tamamen halka davranı biçimlerini, halkla ili kilerini çok iyi bilmesi lazım.

Bilelim ki bütün ihtiyaçların kar ılanmasında silahlı kuvvetler sorumlu görülecek. u halde Devlet Su leri, bölgedeki belediyelerin Diskisi, skisi, Yaskisi, Maskisi diye bir sürü te kilatlar ve irketler var. Bu irketler uanda zaten gerici unsurların elindedir. Bu irketler kendilerine serbest bırakıldıkları takdirde, bunları denetim planlarını yapmadı ımız takdirde, bunlarla ilgili planlama, bunların ba ına kendi içimizden yani emekli olmu personel geçirmedimiz takdirde, bunları yeni bir yapıya kavu madı ımız takdirde, bunların yaptı ı her hareket bizi sabotaja yönelik olacaktır ve baltalayacaklardır ve faturası da halk üzerinde bize çıkacaktır. lerin tıkr tıkr i lemesi ve gitmesi lazım. Üniversitedeki hayatın, üniversitedeki gençlerin hani böyle gereksiz güç kullanma baskı kullanma ekinde de il de, buradaki i lerde bile yani silahlı kuvvetlerin iyi temsilcilerinin bulunması, yani demir yumrukla de il, demir eldivenle de il ama böyle yönetimde kadife eldiven dedikleri bir tarzda irticai kesimle hiçbir surette beraber olmamı unsurların da silahlı kuvvetlerin yanında olmalarını sa layıcı tertip ve tedbirler alınması lazım. Böyle bir olayda, böyle bir olayda ükrü Pa a bir ey söylemi ti, tabi bu adamlar eli kanlı sopalı falan filan bizim tabi silahlı kuvvetlerin unsurları varken yani halkı silahlandırmamız söz konusu de il. Ama halkın manevi gücünün, maddi varlı ının bizim yanımızda olması, sonuna kadar götürülmesi önem ta ıyor. Onun için halkla ili kiler boyutu bu harekâta çok önemli. imdiye kadar yaptı ımız sıkıyönetim uygulamalarında temel hatamız, ben ya amı ,

bölgede 1960'lardan beri bu tecrübeyi ya amı bir kimse olarak söylüyorum, temel hatamız u olmu tur, sıkıyönetim görevleri harp darp olmadı ı halde hep tali görevler sayılmı tır” ekinde,

Plan seminerinde konu an 3. Kolordu 52. Zırhlı Tümen Komutanı **Tümgeneral Metin Yavuz Yalçın**'ın, “26 televizyon, 130 radyo, 2685 ne redilen yayın ve 2015 matbaa ile Türkiye'deki yazılı ve görsel basının büyük bir bölümü stanbul da bulunmaktadır”

Orgeneral Çetin Do an'ın, “Evet içteki birlik bütünlü ü nasıl sa layaca ız, arkadaşlarımız bu konuyu i te gündeme getirdiler, milli birli in ve beraberli in olu masında evvela inandırıcı milli birli in sa layıcı bir hükümetin varlı ı ile olur. Dini öne çıkartan, ümmet anlayı nı öne çıkartan bir anlayı la milli birli imiz hiçbir zaman sa lanmaz, insanların dini inançları farklı farklıdır, bu eski ümmet Osmanlı döneminde din adına, gaza yapma adına sava lar vardı, eski dönemlerde bütün ulusları i te 7 yıl 40 yıl 100 yıl sava larına falan soktular, ama imdiki dönemde ulusal çıkarlarımız ulus devlet olmanın özelli inden dolayı ulusal birli imizde, ilk Atatürk'ün o sözü ulusal birli imizi öne çıkarır. Bunun içinde her eyden önce, evet hükümetin ve meclisin kendisine çekidüzen verdirici, ben onu söyleyece im, eyde Genelkurmay Ba kanına, Kuvvet Komutanına diyece im ki, siz meclisi ve hükümeti uyarıcı, bu gidi e dur deyici bir ültimatom verin gerekirse, gerekirse ça ırın bu i in sonu b...ktur i te sonunuz böyledir, bu konuda gerekli tertip ve tedbirleri alın. Evvela ulusal birli imizin, evvela inandırıcı bir milli mutabakat, buraya öyle yazmı m, milli

mutabakat hükümeti kurulması sureti ile halkın tasvip edeceği tarafsız ve bağımsız, bu kadar gaille içinde ülkeyi daha sonra bütün bu gaillelerden sonra seçime götürececek bir hükümetin kurulmasını” ifade etmek suretiyle seminerde oynanmakta olan “Olasılı 1 En Yüksek Tehlikeli Senaryo” içinde öngörülmeyen Milli Mutabakat Hükümetininin kurulmasından bahsettiği ve ayrıca kapanı konusunu masında ise;

“Arkadaşlar bu plan seminerini, plan çalışmasını kasıtlı olarak belli bir çerçeveye koydu umuzu, günün artlarımıza günün konjonktürel gelişmelerine göre dikkatlerimizi nerelerde yoğunlaştırmamız gerektiğini ortaya koymak için yaptığını herhalde hepimiz anlamışsınız. Yani buradaki Yunanistan meselesi tali bir meseledir. Yunanistan meselesi böyle bir ortam içerisinde zaten olasılı 1 en uzak bir senaryodur. Aslında içinde yaşadığımız senaryo bu senaryonun neler getirip neler götüreceği konusu önem arz etmektedir. Bunun için ben sizlere evvela iç güvenlik ve Kuzey Irak hakkında son gelişmeler ve buradaki yapılan çalışmalar sonucunda nelerin üzerinde daha fazla durmamız gerektiğini konusundaki düşüncelerimi aktaracağım. Sesim duyuluyor değil mi? Daha fazla yaklaştırmayayım herhalde değil mi? Rahatlıkla duyuluyor. Gerçekten de şu anda ülkenin içinde bulunduğu durum bütün yurttanlarımız tarafından endişeyle takip ediliyor. Bir yanda kontrol imkânını pek bulmadığımız çok önemli gelişmeler vardı arıda, Kuzey Irak'ta ve Irak'ta, bunun ötesinde de içeride de belli bir partinin militan kadrosu adım adım irticai örgütlenmeyi bütün yurt sathında yaymak için bazen geri adım atarak, bazen bir adım

geri atarak fakat fırsat buldu şu zaman, geçit buldu şu zaman da iki adımla bunu telafi ederek mesafe almaktadır...” ekinde sanık Çetin Doğan'ın beyanlarının olduğu görülmektedir.

Yukarıda ses kayıtları özetlenen plan seminerindeki konuşmaların Genelkurmay Başkanlığı'nın izin verdiği şekilde mutad olup olmadığı hususunun dava konusu, seminere katılan diğer kişiler yönünden incelenmesine gelince;

Seminerde sunum yapan Korgeneral Ayhan Taş'ın (15. Kolordu Komutanı) "... şimdi 05 Mart 2003'tür. Olasılı 1 en yüksek tehlikeli senaryoda iç tehdit kapsamında İstanbul, Kocaeli ve Adapazarı'nda devletin tüm sistemlerinde irticai hükümlerini egemen kılarak teokratik bir İslam Devleti kurmayı amaçlayan irticai faaliyetlerle, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde KADEK terör örgütünün yeniden silahlı eylemlere başlaması....", "...ayrıca ortaya çıkan irticai faaliyetlerin sadece İstanbul, Kocaeli ve Adapazarı ile sınırlı kalmayacağı günümüz iletişim imkanları göz önüne alındığında kısa zamanda yurt sathına yayılıp, tüm yurdu etkileyebileceği, aynı zamanda bu durumun Kuzey Irak'taki gelişmeleri ve potansiyel diğer tehditleri körükleyebileceği de erlendirilmektedir...." "... irticai faaliyetlerin Türkiye Cumhuriyetinin Anayasası ile belirlenen Demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti özelliklerini tehdit etmesi, süratle ülke genelinde yaygınlaşabilmesi, diğer tehditleri cesaretlendirme özelliği taşıması ve şiddetle tedbir alınmadığı takdirde kontrol altına alınamama riskine sahip olması nedeniyle birinci öncelikli tehdit olduğu

eklinde;

Korgeneral Ergin Saygun'un (3. Kolordu Komutanı) "...irticai örgütler ülke çapında perdede sunulan alanlarda faaliyetlerini sürdürmekte ve bu faaliyetlerinde elli milyar dolar civarındaki slami sermaye ile desteklenmektedirler. rticai örgütlerin belirtilen imkan ve kabiliyetlerini kullanarak tanıtım ve propaganda yöntemiyle halkı etkilemek suretiyle bir buçuk milyon ki ilik sempatizan ile üç bin ki ilik militan grubunu daha da büyütebilece i ve elde edecekleri bu güç ile halen yürüttükleri rejim aleyhtarı faaliyetleri yurt satına yaygınla tırarak slam Devleti kurma özelemlerini bir an önce hayata geçirmeye çalı acakları de erlendirilmektedir...." eklinde;

Korgeneral ükrü Sarı ık'ın (5. Kolordu Komutanı) "...iç ve dı tehditin Türkiye Cumhuriyetinin ortaça taassubuna bürünmü bir yapıya dönmesine sebep olaca ndan ülkemize yönelik iç ve dı tehdidin sadece ordu sorumluluk sahasında de il, Türkiye genelinde incelenmesinin uygun olaca ı de erlendirilmektedir. Aldı ımız istihbarat ve yaptı ımız de erlendirmelere göre stanbul'da yakla ık 200--210.000, zmit'te 20.000, Adapazarı'nda 12 olmak üzere toplam 240-250 bin ki inin irticai ve bölücü unsurlara destek verebilece i de erlendirilmektedir. Özellikle stanbul ve Güneydo u Anadolu Bölgesindeki olaylara srail örne inde oldu u gibi kesin, süratli ve sert tedbirlere alınmadı ı takdirde bilhassa irticai olayların ülke geneline yayılma ihtimali mevcuttur...." eklinde;

Sanık dava dı ı Yurdaer Olcan'ın "...komutanım senaryonun içinde açıkça ifade edilmemekle birlikte benim algıladı ım hassas bir durum var. Bunun bir tanesi siyasi

konu komutanım. Adeta ülke içinde tav ana kaç, tazıya tut politikası uygulandı ı bir durum var. Örne in sıkıyönetim ilanının halen meclisten geçmemesi dolasıyla en tepede siyasi iktidarın..." eklinde;

Sanık Memi Yüksel Yalçın'ın (15. Kolordu Harekat ve E itim ube Müdürü) "...perdede sunulan sivil toplum kurulu larını yıkıcı ve bölücü örgütlere destek verdi i bilinmektedir. Bölgedeki 23 radyo, 12 televizyon kanalı ile 61 gazete ve derginin rejim aleyhtarı unsurları destekleyici yayın yaptıkları tespit edilmi tir. 190 vakıf ile 153 dernek kurulu amaçları dı ında irticai, yıkıcı ve bölücü unsurları desteklemektedir. Son genel seçimlerde AK Parti 74, CHP 39 milletvekili çıkarmı tır. AK partinin almı oldu u oyların büyük kısmının tepki oyları oldu u de erlendirilmektedir. Emniyet te kilatında büyük bir kesimin irticai gruplara sempati ile yakla tı ı 8-10 ve bu grupların ya am tarzını benimsedi i EMASYA tali bölge komutanlıklarınca ifade edilmektedir. Planın istihbarat ekinde yer alan, görevde kalmasında sakıncalı olan kamu kurum ve kurulu ları yöneticileri, bunların yerine atanacak sivil ve askeri ahıslar ile kamu kurum ve kurulu larının imkan ve kabiliyetlerini içeren bilgiler güncelle tirilecektir..." eklinde;

Sanık Çetin Do an'ın "...ve imdi münhasıran stanbul bölgesiyle ilgili daha detaylı, çünkü stanbul daha evvelde söyledi im gibi ba lı ba na bir dünya ve stanbul'un sorunlarını halleden Türkiye'nin sorunlarını halledecekm . O amaçla iç

siyasete soyunmu bir adamın bakalım meseleleri ne hale getirece ini hep birlikte görece iz. Heh i te yani. Olayın koca stanbul'un yönetiminde el koyuyoruz tamam mı? Yaptı umuz te kilatın bu yeterlili i konusunu irdelememiz lazım....", "...adam bırakmadı, adam ihtilal planlıyor dersiniz, en iyisi korkutun, adam dersiniz çok tehlikeli, adamın sa kolu yok, bak tanklarımızın menzili stanbul'a kadar yeti iyor, arkada lar söylüyorlar ona göre yani ...", "...ve bu yüzden de istihbaratımızı, kendi bölgemizde garnizon komutanları, tali bölge komutanları, EMASYA komutanları, kendi bölgelerindeki iç geli me ile ilgili bilgileri, belgeleri toparlamaya devam edecektir. Bunda elimizde devlet buradaki yerel yönetimleri tanıma için, yerel yönetimleri ve daha yakından bunları anlamak ve bir sorumlulu un üstlenilmesi durumunda halkın ya amını, bütüin sorumluluklarını, günlük ya amını, Yürütme Erkini de Silahlı Kuvvetler Üstlenece i için u anda yaptı umuz tatbikatların büyük yararı olaca ina inanıyorum..." ekinde konu malar yaptıkları anla ılmı tır.

4- Plan seminerinin hukuki dayana ı ve icra ekli:

Genel Kurmay Ba kanlı ı Kara Kuvvetleri Komutanlı ının 19 Nisan 2010 tarihli yazısına göre; 2003 yılı tatbikat programlama faaliyetleri yazısının 6 A ustos 2002 tarihinde yazıldı ı, EK-B de 1. Ordu Komutanlı ının 4-6 Mart 2003 tarihinde Ertu rul Hareket Planını geli tirmek amacıyla Plan semineri yapılaca ı ve katılımcılarının hangi Komuta kademesinde oldu u belirtilmi tir.

Her iki Dokümanda da Seminerin Gayesi; "K.K. Dumlupınar Veçesi gere i hazırlanan ERTU RUL Harekat Planın (Açık ismi EGEMEN Harekat Planı) geli tirmek, uygulamaya dönük hazırlıkları gözden geçirmek, mü terek harekatta

görev alacak astbirlik ve karargahların çalı malarına yön vermek ve personelin e itimlerini geli tirmek, komuta/kontrol sistemlerini gözden geçirmek" olarak belirtildi i,

1 'inci Ordu Plan Semineri-2003 Uygulama Esaslarını ihtiva eden 1 'inci Or.K.lı ının 31 Ocak 2003 Gün ve HRK.:1700-30-03/PI.Hrk. . (75)(209) 58145 sayılı emrinde, Plan Seminerinin maksadı geni letilmi , "Olasılı ı En Yüksek Tehlikeli Senaryo'ya uygun olarak hazırlanacak Or./Kor. Alternatif Planlarını incelemek, sorun sahaları ile çözüm tekliflerini ortaya koymak" ifadesi, Gnkur. TATPROG 2003-2006 ve K.K.TATPROG-2003'de yer alan maksada ilave edildi i,

cra edilecek plan seminerine ili kin olarak 1. Ordu Komutanlı ınca ast birliklere gönderilen 04 Ocak 2003 tarihli yazıda, seminerin 1 ve 2. gününde Olasılı ı En Yüksek Tehlikeli Senaryonun, 3. gününde ise Egemen Harekat Planının esas alınaca ı belirtilmi iken, 06 ubat 2003 tarihli yazıda, 04 Ocak 2003 tarihli emre ili kin olarak metinden "Egemen Harekat Planı esas alınarak" ifadesinin çıkartılarak yerine "önceden gönderilecek özel durum esas alınarak" ifadesinin ilave edilmesi istenmi tir.

1. Ordu Komutanlı ının 21 ubat 2003 tarihli yazısı ile, 04-06 Mart 2003 tarihinde icra edilmesi planlanan seminerin 05-07 Mart 2003 tarihine alındı ı ast

birliklere bildirilmi tir.

1 'inci Ordu Plan Semineri Uygulama Esaslarına yönelik olarak, biri 14 Ocak 2003 tarihli, di eri 31 Ocak 2003 tarihli iki Seminer Uygulama Emri hazırlandı ı, yapılan incelemeler sonucunda, 31 Ocak 2003 tarihli emrin yayımlandı ı, di erinin yayımlanmadı ı görülmektedir.

1 'inci Ordu Plan Semineri-2003 öncesinde, Kolordu/Tümen/Tugay Plan Tatbikatları, planlanan tarihlerde ve planlandı ı ekilde icra edildi i (15. Kolordu K.lı ı 14-15 Ocak, 5'nci Kolordu K.lı ı 29-30 Ocak, 95.inci Zırh. Tu . K.lı ı 27-28 Ocak 2003 tarihlerinde, 4.üncü Mknz P. Tu . K.lı ı 03-04 ubat ve 52.nci Zırh. Tüm. K.lı ı 05-06 ubat 2003), bu çalı maların 2'nci günlerine 1 'inci Ordu Komutanının da i tirak etti i,

Kor./Tüm./Tug. Plan Çalı malarının 1 'inci günü EGEMEN Harekat Planı ve Ekleri, 2'nci günü "Olasılı ı En Yüksek Tehlikeli Senaryoya göre hazırlanmı Kolordu Alternatif Planlarının görü üldü ü,

Gnkur. TATPROG 2003-2006 ve KKK'lı ı 2003 Yılı Tatbikatlar Programı Kitabı'nda l'inci Ordu K'lı ı Plan Semineri'ne belirtildi i, 1 'inci Or. Klı ının 25 Mart 2003 tarihli Seminer Sonuç Raporu'nda seminere kimlerin katıldı ı detaylı olarak yer aldı ı, buna göre Plan Seminerine icracı olarak 147 (26 General, 121 Subay), gözlemci olarak 15 (3 General ve 12 Subay) personel katıldı ı, yapılan incelemede katılması öngörülen herkesin seminere i tirak etti i anla ılmaktadır.

Ses kayıtlarına göre seminerde üç günde toplam 42 takdim yapıldı ı, bu takdimlerin ses kayıtlarıyla uyumlu oldu unun tespit edildi i,

Seminerin 3'üncü gününde; iç tehdidin olmadı ı, KK. Stratejik ihtiyatlarının gelmedi i, K.Irak'ta gerginli in olmadı ı, Türkiye'nin diplomatik giri imlerine ra men Yunanistan'ın 12 milde ısrar etti ini esas alan "Özel Durum" takdim edildi i ve Yunanistan'ı 12 mil kararından vazgeçirmeye yönelik hazırlanan EGEMEN Harekat Planı'nın alternatif planlarının görü üldü ü, Alternatif planlar, Özel Durum dahilinde, Plan Görevleri'ne yönelik olarak EGEMEN Harekat Planının de i ik Hareket Tazlarına göre nasıl icra edilebilece i dikkate alınarak hazırlandı ı,

*Kara Kuvvetleri Komutanlı ının "Harp Oyunu ve Plan Tatbikat/Seminerleri cra Esasları"na göre, plan seminerinde gerçek isimlerin kullanılmayaca ı belirtilmesine ra men, 05-07 Mart 2003 tarihinde icra edilen plan seminerinde görevden uzakla tırılması dü ünülen bazı yer belediye ba kanlarının adları ile imam hatip lisesi müdürlerine (Tuzla, Sultanbeyli Belediye Ba kanları, Kadıköy mam Hatip Lisesi) yer verildi i, ayrıca aynı emirlere aykırı olarak 1. Ordu Komutanı Çetin Do an'ın talimatı ile plan seminerindeki konu maların kayıt altına alındı ı da görülmü tür.

Semineri müteakip, l'inci Or.K.lı ının 25 Mart 2003 Gün ve HRK.: 1700-66-03/PI. Hrk . (165) (495) sayılı yazısı ile Seminer Sonuç Raporu K.K.K.lı ına, 2, 3, 5 ve 15'inci Kor.K.lıkları ile 52'nci Zh.Tüm.K.lı ına yayımlandı ı

ve bu rapora göre;

3. maddesinin a bendinde; “Cumhuriyetimizin laik demokrat yapısını tehdit eden iç politikadaki gelişmeler, siyasal istikrara yönelik, devlet içi kadrolara karşı gibi gündem güne somutla anı iç tehdit ile ülkemizin güvenliğini çok yakından ilgilendiren Irak’a ilişkin gelişmeler de dikkate alındığında, TSK’nın içten hem de dıştan gelebilecek tehditlere karşı daha müteyakkız olması gerektiği ancak, iç tehdit mevcut iken dışa yönelik bir hareketin başarı ile sonuçlanmasının riskli olabileceği,”

4. maddenin e bendinde ise; “Dış tehdidin bertaraf edilmesinin ancak ülke içerisinde sağlam ve sağlıklı devlet yapısı ile mümkün olabileceği, siyasal istikrarın ülke kaderini bütünüyle ele geçirmek için kadrolara karşı hız verildiği bir ortamda, Türkiye Cumhuriyeti devletine yönelik en büyük tehdidin siyasal istikrardan kaynaklanan iç tehdit olması dikkate alınarak, iç tehdide yönelik plan ve eklerin mevcut bilgiler ile güncelleştirilmesini müteakip Ordu plan seminerlerinde iç ve dış tehdidi kapsayan alternatif hareket planlarının incelenmesinin uygun olması değerlendirilmiştir...” ekinde olduğu,

Sonuç raporun ek/A 7/d “ istihbarat, Emniyet ve KK Konusunda Tespit Edilen Hususlar” başlıklı kısmının 2/b bendinde ise;

“irtica faaliyetlerinde bulunan yerel yöneticiler ile ilgili istihbarat teminin de Do al afet tatbikatları ve Toplantıları gibi fırsatlardan da istifade edilmesi ve böylece söz konusu personelin daha yakından takip edilmesinin faydalı olması,”

2/c bendinde ise;

“Ülkenin içinde bulunduğu durumun endişe verici olduğu, bir tarafta dış tehdit

diğer tarafta bir siyasi partinin militanca irtica kadrolara karşı için mücadele verdiğinin bilindiği, böyle bir ortamda 1. Ordu sorumluluk bölgesinde irticai tehdit açısından özellikle İstanbul, Sakarya ve Kocaeli bölgelerinin önem arz ettiği değerlendirilmektedir.”

Genel Kurmay Başkanlığı’nın 14 Nisan 2010 tarihli yazısında 1’inci Ordu Plan Seminerinin 2003 yılı Gözlemci raporu dosyaya gönderilmiş ve raporda gözlemci heyetinin kimlerden olduğu, seminere kimlerin katıldığı, yapılan sunumlarının ve tespit edilen önemli unsurların neler olduğu, sonuç ve teklifler bölümüyle sonlandırıldığı 26 Mart 2003 tarihinde Genel Kurmay 2. Başkanlığı tarafından hukukçulara inceletikten ve ilgili birimlerin görüşü alındıktan sonra Genel Kurmay Başkanına arz edildiği ve onaylandığı anlaşılmaktadır.

Bu raporun d/3. maddesi “ iç tehdit ile ilgili olarak;

A) Öncelikle bir Milli Mutabakat Hükümetinin kurulması gerektiği,

B) M T Başkanlığı na asker kişilerin getirilmesi

Raporun e bendinde “Sn. Ordu K. Org.Çetin Doğan’ın plan seminerinde üzerinde durduğu önemli konular ;

1. ç tehdidin her zaman birinci öncelikli tehdit olarak algılanması gerektiği i ... , eklindedir.

İnci Or.K'lı mın 31 Ocak 2003 tarihli emri, seminerde kullanılan Cereyan Tarzı Planı, Seminer Ses Kayıtları ve Seminer Sonuç Raporu kar ıla tırıldı nda hepsinin birbiri ile uyumlu oldu u, önemli ölçüde farklılık arz eden herhangi bir husus olmadı mın tespit edildi i,”

İnci Ordu Plan Semineri 2003'ün icrasını müteakip, Harekat Planları ve Eklerinin seminerde elde edilen neticeler ı ı nda güncellenmesi konusunda; EGEMEN Harekat Planı veya Eklerinde toplam 16 adet de i iklik yapılmı veya eksik olan Ekler tamamlanmı , müteakip yıllarda icra edilen Plan seminerlerinden elde edilen sonuçlarda dikkate alınarak EGEMEN Harekat Planı yeniden hazırlanmı , 2000 tarihli EGEMEN Harekat Planı kaldırılmı , Kolorduların EMASYA Planlarının güncellenmi veya yeniden hazırlanmı oldu u görülmektedir.

*Olasılı ı En Yüksek Tehlikeli Senaryonun olu turulmasında Milli Güvenlik Siyaset Belgesi ve buna istinaden hazırlanan Genelkurmay Ba kanlı mın 18.03.2000 tarihli "Türkiye'nin Milli Askeri Stratejisi(TÜMAS) dokümanı olup, jenerik senaryo içinde tasavvur edilen olayların geli imi sıkıyönetim ilanına kadar götürecekt e kilde kurgulanmasıyla, 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun yürürlü e girmesi halinde alınması gereken tedbirler, sorunlar ve bunların hal tarzlarının seminerde görü ülmesi amaçlanmakta olup planlamalarda MY 124-1 Sıkıyönetim Uygulamaları Yönergesinin esas alındı ı, 1 Ordu Komutanlı mın seminer için izin talebinin, Kara Kuvvetleri Komutanlı ı 03.01.2003 tarihli mesaj emri ile 1. Ordu Komutanlı na emredildi i, bu seminere sınırlı sayıda ve seçilmi personel de il, atamalı oldukları görev yeri gere i, verilen emirlere uygun olarak ilgili personelin katıldı ı, bu ki ilerin

kimler oldu unun da Genel Kurmay TATPROG 2003-2006 ve Kara Kuvvetleri Komutanlı ı 2003 yılı Tatbikatlar Programı kitabında yazılı oldu u, Kara Kuvvetleri Komutanlı ı Tatbikatlar programının 1. Ordu Plan Semineri 04-06 Mart 2003 olarak planlanıp, plan seminerinin Ertu rul Harekat Planını geli tirmek amaçlı düzenlendi i, Kara Kuvvetleri Komutanı Kurmay Ba kanı Orgeneral İker Ba bu imzalı Ocak 2003 tarihli mesaj formunun bulundu u, buna göre 1. Ordu Plan semineri tatbikat planlama direktifine uygun olarak kuvvet yapısı çalı ması dikkate alınarak yapılaca ı, Genelkurmay 2. Ba kanı Ya ar Büyükanıt tarafından "Uygundur" erhi ile 26.03.2003 tarihinde imzalandı ı, seminerin konusunun 29.08.2000 tarihli Ertu rul Harekat Planının incelenmesi olup, Kara Kuvvetleri Komutanlı ı 02.01.2003 tarihli, 2003 yılı Tatbikatları Programına göre plan seminerinin icra edildi i anla ılmı tır.

IV-HUKUK DE ERLEND RMELER:

A-Genel olarak:

1982 Anayasasının 2. maddesi ile Türkiye Cumhuriyetinin temel niteli i "hukuk devleti" olarak tayin edilmi tir. "Hukuk devleti; insan haklarına saygı gösteren ve bu hakları koruyucu adil bir hukuk düzeni kuran ve bunu devam ettirmeye

kendini zorunlu sayan ve bütün faaliyetlerinde hukuka ve Anayasaya uyan devlettir.” (Anayasa Mahkemesi 11.10.1963 T.124-243 sy. Kararı)

Me ruluk sitenin/devletin gözle görünmeyen barı mele idir. (Ferraro) Hukuk devletin me ruiyet kayna ı hukuktur. Toplumun genelini ilgilendiren her olayın tarihi bir yanı varsa da hukuk devleti ba lamında olaylar hukuka uygun olup olmadıkları ile de erlendirilirler. Hukuk devleti her alanda adil ve e itli e uygun bir hukuk düzeni kurarak hukuka aykırı ve suç olu turan her fiili, olay ve fail istisnası gözetmeksizin hukuk denetimine tabi tutar.

Ülkemizin çok partili hayata geçi inden sonra, köklü temelleri olmayan demokrasi serüveninde, henüz demokrasi kültürünün olu masına fırsat vermeden darbe yapma alı kanlı ını sıradanla tıranların, ünvan ve statüleri ne olursa olsun, ihlal edilen hukuk düzeninin tesisi, toplumun demokratik gelece inden emin olması, temel hak ve hürriyetleri ile mukadderatını tayin hakkının korunması bakımından, her suçlu gibi cezai bir yaptırıma tabi tutulması hukuk devleti olmanın gere idir.

Hukuk kuralları koyma ve kamu gücünü kullanma tekeli devleti yönetenlerin elindedir. (Teziç, Anayasa Hukuku 20.bası sh.128) Modern devletin maddi özünü, cebir kullanma tekeline sahip bulunan siyasi iktidar olu turmaktadır. (M.Erdo an, Anayasal Demokrasi 7.bası sh.327)

Devleti meydana getiren dinamik unsur siyasi iktidar oldu una göre, bir devletin mevcudiyeti ve devamı iktidarın himayesine ba lıdır. Bunun içindir ki, hukukun en eski günlerinden bu yana de i ik sistemler içinde siyasi kuvvetler himaye edilmi tir. Devlet otoritesinin mevcudiyeti ancak siyasi iktidarın himayesiyle mümkündür. Devlet mefhumunun hukuki ve politik karakterini ortaya koyan siyasi iktidar realitesi, devleti di er topluluklardan ayıran kriterdir. Ülke ve Millet

mefhumlarını bir birlik ve siyasi organizasyon halinde ortaya koyan unsur siyasi iktidardır. Bu bakımdan devletin varlı ının, tehlikelere ve fiili kar ıt hareketlere kar ı himayesi bir zaruretin icabıdır ve devlete devlet vasfını veren iktidar unsuru bu himayenin en önemli parçasını te kil etmektedir. Fakat bu himaye demokrasilerde hiçbir zaman fikrin cezalandırılmasına hak vermez. (Siyasi ktidar Düzeni ve Foksiyonları Aleyhine Cürümler, Özek, 1976 baskı s.50)

Mülga 765 sayılı TCK'nın 146. (5237 sy.TCK'nın 309.) maddesi, siyasi iktidar ve anayasal düzeni himaye etmektedir. Düzen aleyhine maddi fiillerde, icra hareketlerinin mevcudiyetini aramaktadır. Siyasi iktidar düzeni aleyhindeki fiiller, mevcut müesseseler mi prensiplere ve düzene kar ıdır. Anayasal düzen aleyhine yapılacak bir fiil tabii olarak ideolojik prensibin de ihlali anlamını ta ıyacaktır. ktidarı ele geçirmek için yapılacak bir ihtilal, hem anayasanın kabul etti i iktidara geli müessesesini ve hem de demokratik hayat ideolojisini ihlal etmi olacaktır. (Özek age. s.51)

B- Hükûmete kar ı suç:

Konu ile ilgili yasa maddeleri öyledir:

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu

Hükûmete kar ı suç

Madde 312- (1) Cebir ve iddet kullanarak Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetini ortadan kaldırmaya veya görevlerini yapmasını kısmen veya tamamen engellemeye te ebbüs eden kimseye a ırla tırlmı müebbet hapis cezası verilir.

(2) Bu suçun i lenmesi sırasında ba ka suçların i lenmesi halinde, ayrıca busuçlardan dolayı ilgili hükümlere göre cezaya hükmolunur.

Mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu

Madde 147 – Türkiye Cumhuriyeti cra Vekilleri Heyetini cebren iskat veya vazife görmekten cebren menedenlerle bunları te vik eyliyenlere a ırla tırlmı müebbet a ır hapis cezası hükmolunur.

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 312. maddesinin gerekçesi u ekildedir:

“Madde metninde, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin egemenlik unsurunun olu tu u üç güçten yönetim gücünü temsil eden Hükûmetin ortadan kaldırılmasına veya böyle olmamakla birlikte görevini yapmasını kısmen veya tamamen engellemeye te ebbüs edilmesi ayrı bir suç olarak tanımlanmı tır. Bu suç tanımında da, Anayasa düzeninin temel organlarından biri olan Hükûmetin ortadan kaldırılmasına veya görevlerinin engellenmesine yönelik te ebbüse ait icra hareketi tam suç gibi cezalandırılmaktadır.

Maddenin uygulanmasına ili kin di er hususlar için Anayasayı ihlal ve Yasama organına kar ı suç a ili kin maddelerin gerekçelerine bakılmalıdır.”

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ni Cebren Iskat veya Vazife Görmekten Cebren Men Etme Suçu güncel dilde kısaca “darbe” olarak belirtilmektedir. Türk Dil Kurumu sözlü ünde darbe; “bir ülkede baskı kurarak, zor kullanarak veya ordu gücü ile demokratik olmayan yollardan devlet yönetiminin ele geçirilmesi” (*E.Teziç, Anayasa*

Hukuku, 20. Bası, s. 188) veya cebir ve iddetle hükümeti istifa ettirme veya rejimi de i tirecek biçimde yönetimi devirme i i”, cunta ise; “bir ülkede yönetime el koyan kimselerden olu an kurul” olarak tanımlanmaktadır. Gerekçe içerisinde "cunta" terimi yönetimi ele geçirmek isteyenleri de kapsayan geni anlamda kullanılmı tır.

Gerek 765 sayılı TCK'nın 147. maddesi, gerekse 5237 sayılı TCK'nın 312. maddesi ile Bakanlar Kurulunun fonksiyonları ile devletin yürütme gücünün icra organı olan hükümet, bir bütün olarak varlı na yönelen saldırılara kar ı a ır cezai yaptırımlar getirilmek suretiyle korunmak istenmektedir.

- Korunan hukuki de er:

Bu suç, siyasi iktidar aleyhine i lenen suçlardandır. Anayasal Düzen aleyhine i lenen suçla aynı hukuki de eri ihlal etmektedir. Devleti meydana getiren dinamik unsur siyasi iktidar oldu na göre, bir devletin mevcudiyeti ve devamı iktidarın himayesine ba lıdır. Hukukun egemen oldu u eski dönemden bu yana siyasi kuvvetler himaye edilegelmi tir. Devletin otoritesinin mevcudiyeti siyasi iktidarın

himayesi ile sa lanmaktadır.

- Suçun maddi unsurları:

Suçun konusu: Anayasal düzenin temel organlarından olan ve Türkiye Cumhuriyeti Devletinin egemenlik unsurunun olu tu u üç güçten, yönetim gücünü temsil eden hükûmettir. Cebir kullanılarak Hükûmetin görevini yapamaz hale getirilmesinde Anayasal düzen bozuldu undan, Anayasayı ihlal suçu olu makta iken, Anayasal düzen bozulmadan da Bakanlar Kurulunun görevlerini yapmasının kısmen veya tamamen engellendi i durumlarda “Hükûmete kar ı suç”tan söz edilebilecektir.

Fail ve ma dur: Suçun faili, idare eden/edilen her gerçek ki i olabilir. Ancak elveri lilik açısından suçun silahlı örgütün faaliyeti çerçevesinde i lenebilece inin kabulü gerekir. Yani eylemin karakteristik özelli i, örgütlü bir organizasyonun ürünü olmasıdır. Bu örgütlü yapının, genel olarak silahlı bir terör örgütü oldu u görülmekle birlikte, devletin silahlı kuvvetlerini gayri hukuki olarak kontrol edebilen cunta benzeri olu umlar olarak da ortaya çıkabildi i tecrübe edilmi bir vakıadır.

Böyle olmakla birlikte örgüt mensubu olmayan kimselerin suça i tiraki mümkündür.Suçun ma duru demokratik toplumu olu turan gerçek ki ilerdir.

Tipik Eylem: Cebir ve iddet kullanarak Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetini ortadan kaldırmaya veya görevlerini yapmasını kısmen veya tamamen engellemeye te ebbüs etmektir. Tipik eylem açısından yukarıda yer verilen madde gerekçesinde yapılan açıklamalar nazara alınmalıdır. Suçun bir te ebbüs suçu oldu u görüldü ünden neticenin gerçekleşmesi aranmaz. Nihai amaca yönelen elveri li eylemlerin cebir veya tehdit kullanarak ika edilmesi gerekir.

Kanunun aradı ı cebrilikten maksadın fiziki/maddi cebir oldu u açıktır.

Suç, cebir ve iddet kullanılarak Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ortadan kaldırmaya veya görevlerini yapmasını kısmen veya tamamen engellemeye te ebbüs edilmesi suretiyle i lenmektedir. 765 sayılı TCK'nın 147. maddesinde suçun tamamlanması için ıskat veya men neticelerinden birinin varlı ı aranırken, 5237 sayılı TCK'nın 312. maddesinde maddi bir neticenin do umu aranmamı , te ebbüs edilmesi yeterli görülmü tür.

Suç, 3713 sayılı Kanunun 3. maddesinde sayılan mutlak terör suçlarındanıdır.

Korunan de erlerin önemi ve yasa metninde sayılan amaçlara ula ıldı ında suçun cezalandırılabilirli indeki güçlük/imkansızlık nedeniyle suç bir te ebbüs suçu olarak düzenlenmi hatta suçun hazırlık hareketleri de yaptırımı ba lanmı tır. (TCK'nın 314, 316 md. gibi) Bu haliyle suç aynı zamanda bir somut tehlike suçudur.

Söz konusu suçun olu abilmesi için, i lenen fiilin cebri nitelikte olması ve bu amaçları gerçekle tirmeye elveri li bulunması gerekirse de, maddede yazılı hedeflerin gerçekle mesine ihtiyaç yoktur. (Yargıtay CGK. 09.02.2010 t. 2009/9-103, 2010/22) Belirtilen amaçlara yönelik fiillerin i lenmesi yeterlidir. Cezalandırılan hareket devletin hayatını tehlikeye koyan icra hareketleridir.

-Tipik eyleminin hazırlık hareketi a amasında kalıp kalmadı ı sorunu:

Elveri li/vahim eylemin di er tabirle araç suçun, hazırlık hareketi a amasından icra hareketi safhasına geçmesi, en azından te ebbüs boyutuna ula ması, “amaçlanan sonucu do urabilecek icra hareketi olarak belirginle mesi gerekir.” (Yargıtay CGK.

09.02.2010 t. 2009/9-103, 2010/22) Suç yolunda gerçekleştirilen hazırlık hareketlerinin tamamlanması suç kabul edilip cezalandırılmadığı hallerde eylemin hangi artlarda icra hareketi sayılacağı sorunu ile kararlaştırılır. Sorunun çözümü bakımında ortaya konan ve TCK'nın 35. maddesinin gerekçesinde "Eğer failin kastının üpheye yer bırakmayacak biçimde ortaya çıkmasıyla icranın bakımına layık olduğu yolundaki sübjektif ölçüt kabul edilirse, ki bunun düncesi ve ya am tarzı dolayısıyla cezalandırılmasına varabilecek bir uygulamaya yol açılacaktır. Çünkü hazırlık hareketleri arasında da kastın varlığının üpheye yer vermeyecek biçimde tespit edilebilmesi mümkün olup, böyle bir ölçüt hazırlık-icra hareketleri ayrımı konusunu bir kanıtlanma sorunu haline getirmektedir... Açıklanan bu nedenlerle, Tasarıdaki "kastı üpheye yer bırakmayacak" ölçütü madde metninden çıkartılmı ve bunun yerine "doğrudan doğruya icraya bakılmı" ölçütü kabul edilmiştir. Böylece istenen suç tipiyle belirli bir yakınlık ve bakılmı içindeki hareketlerin yapılması durumunda suçun icrasına bakılmı sayılacaktır." denilmekle benimsenen, (Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, (7), s. 569-570; Centel/Zafer Çakmut, (4), s. 455; Öztürk/Erdem, kn. 359; Hakeri, Ceza Hukuku, (15), s. 423 vd.; Özbek, Tebbüs ve Kusurlulu a, s. 20.- Prof. Dr. Mahmut Koca ve Prof. Dr. İhan Üzülmez Türk Ceza Hukuku Genel Hükümleri s. 408) Yargıtay tarafından da uygulanagelen (Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 19.10.2010 tarih 1-153/206 sayılı kararı vb.) objektif teori- Frank formülüne göre;

Suçun kanuni tarifinde unsur veya nitelikli hal olarak belirtilmiş hareketlerin gerçekleştirilmesi halinde icra hareketlerinin bakımını kabul etmek gerekir. Gerçekleştirilen bir hareketin icra hareketi teşkil edip etmediğinin belirlenmesinde, hareketin harici olarak değerlendirilmesiyle yetinilmemeli, özellikle bu hareketin suçun konusuyla yakın bakılmı içerisinde olup olmadığı ve suçun konusu bakımından tehlikeye sebebiyet verip vermediğinin de araştırılmalıdır. Bir hareket kısmi olarak tipik olmasa da mahiyeti itibarıyla yapılan değerlendirilmeye göre tipik harekete zorunlu olarak bakılmı ise icra hareketi sayılmalıdır. (Prof. Fatih Selami Mahmutolu - Av Serra

Karadeniz-LLM / Türk Ceza Kanunu Genel Hükümleri ehi / Sayfa 792, 793, 794, Çel Ceza Hukuku Genel Hükümler Sayfa 503 ve devamı, Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, (7), s. 569-570; Centel/Zafer Çakmut, (4), s. 455; Öztürk/Erdem, kn. 359; Hakeri, Ceza Hukuku, (15), s. 423 vd.; Özbek, Tebbüs ve Kusurlulu a, s. 20.- Prof. Dr. Mahmut Koca ve Prof. Dr. İhan Üzülmez Türk Ceza Hukuku Genel Hükümleri s. 408)

Hükümetin ortadan kaldırılması veya görevinin engellenmesi, failin suçla elde etmeye çalıştığı amaçtır. Amacını gerçekleştirilmek için cebir ve iddetle icraya bakılmı takdirde suç olur. Fakat amaca yönelik olarak icrasına bakılmı hareketin, amaca yönelik tehlike oluşturmaya uygun ve elverişli bulunması gerekir. Elverişli hareketin belirlenmesinde hareketin ortadan kaldırma veya engelleme neticelerine elverişliliğinin de ilbu neticeler bakımından tehlike oluşturmamasının incelenmesi gerekir. Failin korunan deeri tehlikeye düşürmeye

elveri li bir hareketle icraya ba laması yeterlidir. Di er yandan, suçun cebir ve iddetle i lenmesi gerekliyse de icrasına ba lanılan hareketin de mutlaka cebir ve iddet içermesi zorunlu de ildir. Failin amacına yönelik olarak ba ladı ı icra hareketinden hareketi tamamlamaya yönelik biçimde devam edecek olan davranı larının cebir ve iddet içerece inin anla ılması yeterlidir.

-Suçun Manevi Unsuru:

Suçun manevi unsuru kasttır. Ancak, genel kastla gerçekte tirilen nihai amaca matuf eylemlerin, hükûmeti ortadan kaldırma veya görevlerini yapmasını kısmen ya da tamamen engelleme amacıyla gerçekte tirilmesi gerekir.

C- Suç için anla ma suçu;

Suç tarihinde mer'i, 765 Sayılı TCK'nın ikinci kitap "*Devletin ahsiyetine Kar ı Cürümler*" ba lıklı birinci babının dördüncü faslında yer alan 171. maddesi u ekilde düzenlenmi tir;

"125, 131, 133, 146, 147, 149 ve 156 ncı maddelerde yazılı cürümlerden birini veya bazılarını hususi vasıtalarla ilemek üzere bir kaç ki i aralarında gizlice ittifak ederlerse bunlardan her biri a a ıda yazılı cezaları görür.

1- Yukarıdaki fıkrada yazılı ittifak 125, 131, 133 ve 156 ncı maddelerde yazılı cürümlerin yapılmasına dair ise sekiz seneden on be seneye kadar a ır hapis cezası hükmolunur.

2- Bu ittifak 146 ve 147 nci maddelerde gösterilen cürümlerin icrasına müteallik ise dört seneden on iki seneye ve 149 uncu maddede gösterilen cürümlerin icrasına aid ise üç seneden yedi seneye kadar a ır hapis cezası verilir.

Cürmün icrasına ve kanuni takibata ba lanmazdan evvel bu ittifaktan çekilenler ceza görmezler."

Suç, mer'i 5237 sayılı TCK'nın "*Millete ve Devlete Kar ı Suçlar ve Son Hükümler*" ba lıklı dördüncü kısım "*Anayasal Düzene ve Bu Düzenin leyi ine Kar ı Suçlar*" ba lıklı be inci bölümde 316. maddede u ekilde düzenlenmi tir;

"(1) Bu kısmın dördüncü ve be inci bölümlerinde yer alan suçlardan herhangi birini elveri li vasıtalarla ilemek üzere iki veya daha fazla ki i, maddî olgularla belirlenen bir biçimde anla ırlarsa, suçların a ırlık derecesine göre üç yıldan oniki yıla kadar hapis cezası verilir.

(2) Amaçlanan suç i lenmeden veya anla ma dolayısıyla soru turmaya ba lanmadan önce bu ittifaktan çekilenlere ceza verilmez."

Madde gerekçesi ise u ekildedir;

"Madde, Devletin ülkesine, egemenli ine, birli ine ve Anayasa düzenine kar ı suçlardan herhangi birini ilemek üzere gerçekte tirilecek birle meleri önlemek maksadıyla caydırıcı bir tehlike suçunu meydana getirmi bulunmaktadır. Bu maddede yer alan suç sadece bir anla manın gerçekte tirilmesiyle olu maktadır. Anla madan maksat, iki veya daha fazla ki inin madde metninde gösterildi i üzere,

maddî olgularla belirlenen bir biçimde, bir irade birle mesine varmı olmalarıdır. Suçun i lenmesinde kullanılacak vasıtalar hakkında da anla manın gerçekleşmesi gereklidir.

765 sayılı Türk Ceza Kanununun 171 inci maddesinde “gizlice ittifak” sözcükleri kullanılmı tır. Gizlice sözcü ü Kaynak Kanunda yoktur ve anlamsızdır. Bu nedenle yeniden meydana getirilen suç tanımında bu kelimeye yer verilmemi tir. Anla manın açıkça yapılmı bulunması hâlinde fiilin suç te kil etmemesinin anlamı olamaz.

Anla ma konularından birisini olu turan “elveri li vasıta”dan suçun i lenmesinde kolaylık sa layan her türlü gereçleri anlamak gereklidir. Ancak suçun i lenmesinde anla anların, vasıtayı da saptamı olmaları gerekir.

Maddede yer alan anla manın “maddî olgularla belirlenen bir biçimde olması” ibaresi, suçun olu tu unu kabul edebilmek için bulunması gerekli delillerin niteli ine i aret etmektedir. Bir suçun i lenmesi için sadece anla maya varmak, anla ma konusu suç açısından bir hazırlık hareketidir. E er anla ma konusu suçun icrasına ba lanmamı sa, bu anla ma dolayısıyla i tirak ve te ebbüs hükümlerinden hareketle cezaya hükmedilemeyecektir. Ancak, bu madde kapsamına giren suçlar açısından farklı bir yol izlenmi tir.

Madde kapsamına giren suçların i lenmesi hususunda anla maya varılması, bu suçlardan ba imsız bir suç olarak tanımlanmı tır. Bu madde kapsamına giren suçların icrasına ba lanmamı olsa bile, bu suçları i lemeye yönelik bir hazırlık hareketi mahiyetindeki anla ma dolayısıyla cezaya hükmedilebilecektir.

Anla maya varanların sayı bakımından yeterli olup olmadıkları, anla anların toplumda i gal ettikleri yer, ki ilikleri, temsil ettikleri güç bakımlarından neticeyi alabilecek durumda olup olmadıkları hâkim tarafından takdir edilecek ve saptanacaktır.

Maddenin ikinci fıkrası ile cezasızlı ı sonuçlayan bir etkin pi manlık hâli getirilmı tir. lenmesi kararla tırılan suçun icra hareketlerine geçilmesinden önce ve

soru turmaya ba lamadan ittifaktan yani anla madan çekilme hâlinde, çekilene ceza verilmeyecektir. Ancak, soru turmaya ba landıktan sonra anla mada çekilme hâlinde, bu etkin pi manlık hükmü uygulanamayacaktır.”

765 sayılı TCK'nın 171. maddesinde düzenlenen suç tipi 2005 tarihinde yürürlü e giren 5237 sayılı TCK'nın 316. maddesinde benzer ekilde düzenlenmi tir.

Suçun tipik eylemi ile ilgili olarak 5237 sayılı TCK'nın madde gerekçesi yeterli açıklama içermektedir.

ttifak te kili mahiyeti itibariyle basit suç dü ünçesinden farklıdır. Basit bir fikir uyu masının suçun te ekkülü bakımından yeterli olmadı ı açıktır. Anla ma ve gayenin devamlı bir mahiyet arzetmesi arttır. ttifak suçunu, dü ünçe suçundan ayıran nokta, ittifaka dahil kimseler arasında fikir uygunlu unun belirli, programlı bir

ekle girmi olması, vasıtaların tespit edilmesi ve gayeye yakın ciddi ve tehlikeli olmasıdır. Buna kar ın te ekkül eden ittifakın gayeye ait birtakım faaliyetlerde bulunmu olması art de ildir. Bu suç bir tehlike suçu oldu undan, ittifak mensuplarının neticeyi yaratabilecek durum, ahsiyet ve kuvvette olması art oldu u gibi, bu neticeyi do urabilecek sayıda olup olmadıklarını hakim tayin edecektir.

Maddede (765 syk madde 171) sözü edilen suç i lemek için ittifak suçu ile çete te kili suçu (765 syk madde 168) birçok bakımdan birbirine benzemektedir. Ancak maddi unsur bakımından aralarında farklılık arz etmektedir. Çete te kili suçu, daha çok failin bir araya gelmesi, daha organize olması, te ekkül eden bir birli in mevcudiyeti silahlı olu u bakımından ittifaktan farklı bir durum ta ıdı ı açıktır. ttifak halinde birkaç ki inin vasıta ve gaye bakımından fikri anla maları cezalandırılırken, çete te kili suçundan maddi olarak silahlı bir te ekkül mevcuttur. (*Çetin Özek, Siyasi ktidar Düzeni ve Fonksiyonları Aleyhine Cürümler*;s.396)

Maddede belirtilen ittifak suçu: ittifaka dahil ki iler arasında fikir uygunlu unun belirli, programlı bir ekilde girmi olması, vasıtaların tespit edilmesi ve gayeye yakın, ciddi ve tehlikeli olmasıdır. Te ekkül eden ittifakın gayeye ait bir takım faaliyetlerde bulunmu olması halinde ise esas suça ait icra hareketlerine ba lanılmı olmaktadır(*Askeri Yargıtay Daireleri Kurulu'nun 18/02/1988 tarih ve 7/15 sayılı kararı*).

Suçun manevi unsuru kasttır. Bu suç ancak kastla i lenebilir. maddede sayılan suçların i lenmesi amacıyla anla ma kastının bulunması gereklidir. Belirli suçları i lemek kastıyla ittifak edenlerin özgür iradeleri ile ittifak etmeleri gerekir. Cebir veya tehdit altında ittifaka dahil olanların serbest iradelerinden bahsedilemeyece inden suçun manevi unsuru olu mayacaktır.

765 sayılı TCK'nın 171/3. ve 5237 sayılı TCK'nın 316/2. maddelerinde özel bir etkin pi manlık hali cezasızlık sebebi olarak yer almı tır. TCK 171/3. maddesine göre, "*cürmün icrasına ve kanuni takibata ba lanmazdan evvel bu ittifaktan çekilenler ceza görmezler.*" 5237 sayılı TCK'nın 316/2. maddesine göre de; "*Amaçlanan suç i lenmeden veya anla ma dolayısıyla soru turmaya ba lanmadan önce bu ittifaktan çekilenlere ceza verilmez.*"

Maddelerin metninden de anla ılaca ı üzere, bu fıkranın uygulanabilmesi için iki ko ulun birden gerçekleşmesi gerekir. Yani ittifaktan ya da suç i lemek için anla madan çekilme hali her halükarda; esas gaye suça ait icra hareketlerine ba lanmadan ve yine kanuni takibata da ba lanmadan önce gerçekleşmelidir. Bu iki husustan birinin gerçekleşmesi halinde artık kanuna uygun ve geçerli bir çekilmeden söz edilemeyecektir.

Çekilmeden maksat anla madan çekilmektir. Dolayısıyla çekilmenin iradi olması ve di er ittifak üyelerince de bilinmesi gereklidir. Çekilme iradi bir davranı ı gerektirir. Ki inin Yüksek Askeri urada resen emeklili e sevk edilmesi gibi iradi bir

davranı tan kaynaklanmayan fiili durumların/imkansızlıkların bu fıkra kapsamında de erlendirilemeyeceklerinde ku ku yoktur. Düzenleme ile, korunan hukuki de erlerin önemi ve eylemin ba arıya ula ması halinde yargılamanın güçlü ü nedeniyle icra hareketlerine ba lanmasının önüne geçilmek istenmi tir. Ancak konum ve hükmedebildi i imkanlar itibariyle daha uygun artları kollayanlar için, kar ıla tıkları fiili imkansızlıklar nedeniyle amacına ula amayanlara da bir atifet sunmadı ı açıktır.

Anılan hukuki müessesenin re'sen uygulanabilmesi mümkündür. Bu hususta bir talebe gerek bulunmamaktadır.

D-Bu açıklamalar ı ı nda somut olay ve sanıkların hukuki durumları de erlendirildi inde;

a-Maddi olayın sübutuna esas kabul edilen deliller:

Anayasa Mahkemesi ilgili bölümde özetine yer verilen ve yargılamanın yenilenmesine dayanak te kil eden kararında;

aa- İlk Derece Mahkemesinin hükme esas aldığı, bir gazeteci tarafından Cumhuriyet savcılığı na teslim edilen 11, 16 ve 17 nolu CD'ler ile Gölcük Donanma Komutanlığı nda bulunan 5 nolu harddisk ve Eski ehir'de bir sanı ın evinde bulunan flash bellekte yer alan ve mahkumiyete esas deliller arasında kabul edilen dijital dökümanların güvenilirli ine ili kin savunmanın ileri sürdü ü iddialarla ilgili olarak İlk Derece Mahkemesince verilen kararın gerekçesinin, adalet gereksinimini giderecek ölçü ve nitelikte, yeterli ve makul olarak de erlendirilemeyece inden "gerekçeli karar hakkı"nın ihlal edildi ini.

bb- Sanıkların, tanık olarak ça rılmalarını istedikleri ki ilerin, gösterdikleri tutum ve görevleri kapsamında yaptıkları i lemlerle suçun i lenmesini engellediklerinin kabul edilmesi kar ısında, bu ki ilerin beyanları sadece sanıklar lehine sonuç do uracak tanık beyanı olmanın ötesinde bir delil niteli i ta ıdı ndan bu nitelikteki bir delilin yargılama bakımından belirleyici özelli i dikkate alındı nda aleni bir duru mada ve sanıkların huzurunda ortaya konulması gerekti i gözetilmeden dönemin Genelkurmay Ba kanı Hilmi Özkök ve Kara Kuvvetleri Komutanı Aytaç Yalman'ın tanık olarak dinlenmeleri taleplerinin reddinin, yargılamanın bütünü yönünden "çeli meli yargılama ilkesine" ve "savunma tanıklarının davet edilmelerinin ve dinlenmelerinin sa lanması hakkına" uygun olmaması nedeniyle adil yargılama hakkının ihlal edildi ini tespit etmi tir.

Yüksek Mahkeme aynı kararında, delillerin ikame ve de erlendirilmesine ili kin asli yetkinin adli yargı derece ve temyiz mahkemelerine ait oldu una dair A HM içtihatlarına ve genel uygulamaya öyle i aret etmi tir:

"Anayasa Mahkemesinin görevi herhangi bir davada bilirki i raporu veya uzman mütalaasının gerekli olup olmadı na karar vermek de ildir. Savunma makamının tanık dinletme taleplerinin gereklili i ya da bilirki i raporu benzeri delillerin kabul edilebilirli i ve de erlendirilmesi hususları derece mahkemelerinin yetkisi dâhilindedir (bkz. S.N./ sveç, B. No: 34209/96, 2/7/2002, § 44). A HM'e göre, derece mahkemeleri, Sözle me ile uyumlu olmak ko uluyla, somut davadaki maddi

gerçe in ortaya çıkmasına yardımcı olmayacağını de erlendirdi i savunma tanıklarının dinlenmesi talebini reddedebilir (bkz. Huseyn ve Di erleri/Azerbaycan, B. No: 35485/05, 45553/05, 35680/05 ve 36085/05, 26/7/2011, § 196).

77. Tanıkların dinlenmek üzere ça ırılmasının uygun olup olmadı ının de erlendirilmesi kural olarak derece mahkemelerinin takdir yetkisi dâhilindedir. Dolayısıyla bir sanı ın bazı tanıkları dinletemedi inden ikâyet etmesi yeterli olmayıp, ayrıca bu tanıkların dinlenmesinin niçin önemli oldu unu ve gerçe in ortaya çıkması için niçin gerekli oldu unu açıklamak suretiyle tanık dinleme talebini desteklemelidir (B. No: 2013/99, 20/3/2014, § 54).

79. Yargılama makamları yargılamanın taraflarınca ileri sürülen iddiaları ve gösterdikleri delilleri gere i gibi incelemek zorundadır. Bununla birlikte, belirli bir davaya ili kin olarak delilleri de erlendirme ve gösterilmek istenen delilin davayla ilgili olup olmadı ına karar verme yetkisi esasen derece mahkemelerine aittir. Mevcut yargılamada geçerli olan delil sunma ve inceleme yöntemlerinin adil yargılanma hakkına uygun olup olmadı ını denetlemek Anayasa Mahkemesinin görevi kapsamında olmayıp, Mahkemenin görevi ba vuru konusu yargılamanın bir bütün olarak adil olup olmadı ının de erlendirilmesidir (B. No: 2013/1213, 4/12/2013, § 27)."

Görüldü ü gibi, AYM ilk hükme esas alınan dijital delillerin niteli i ile ilgili bir de erlendirme yapmamı ve fakat dijital dökümanların güvenilirli ine ili kin savunmanın ileri sürdü ü iddialarla ilgili olarak İlk Derece Mahkemesince verilen kararın gerekçesinin, adalet gereksinimini giderecek ölçü ve nitelikte, yeterli ve makul olarak de erlendirilemeyece ine i aret etmi , belirleyici özelli i dikkate alındı ında aleni bir duru mada ve sanıkların huzurunda ortaya konulması gerekti i gözetilmeden dönemin Genelkurmay Ba kanı Hilmi Özkök ve Kara Kuvvetleri Komutanı Aytaç Yalman'ın tanık olarak dinlenmeleri taleplerinin reddinin, yargılamanın bütünü yönünden "çeli meli yargılama ilkesine" ve "savunma tanıklarının davet edilmelerinin ve dinlenmelerinin sa lanması hakkına" uygun olmaması nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildi ini tespit etmi tir.

Yeniden yargılama yaparak inceleme konusu hükmü veren mahkeme ise anılan dijital delillerin hiç birinin güvenilir ve bu nedenle hükme esas alınabilir olmadı ını de erlendirmi , tanık dinleme gere ine ise hiç tevessül etmemi tir. Senaryonun

devamına ili kin, ORAJ, ÇAR AF, SAKAL, SUGA gibi faaliyetleri içerdi i iddia olunan 11, 16, 17 nolu CD'ler ile Gölcük Donanma Komutanlı ında bulunan 5 nolu hard-disk ve Eski ehir'de sanık Hakan Büyük'ün evinde yapılan aramada bulunan flashbellek üzerinde yaptırılan bilirki i incelemeleri ve alınan raporlara göre bu dijital verilerdeki çeli ki ve yanlışlıklar nedeniyle verilerin hukuka aykırı olarak üretilmesi veya de i tirilmesi ihtimallerinin bulundu u elbette denetlenmelidir. Söz konusu dökümanların, AYM'nin kararı çerçevesinde denetlenmesi cihetine gidilmeden kategorik olarak delil de eri ta imadıkları yönündeki kabulde isabet

bulunmamaktadır. Keza di er taraftan Genel Kurmay Ba kanlı ının 14 Nisan 2010 tarihli yazısına göre, 1' inci Ordu Plan Seminerinin 2003 yılı Gözlemci raporu dosyaya gönderilmi ve raporda gözlemci heyetinin kimlerden oldu u, seminere kimlerin katıldı ı, yapılan sunumlarının ve tespit edilen önemli unsurların neler oldu u, sonuç ve teklifler bölümüyle sonlandırıldı ı 26 Mart 2003 tarihinde Genel Kurmay 2. Ba kanı tarafından hukukçulara incelettikten ve ilgili birimlerin görüşü alındıktan sonra Genel Kurmay Ba kanına arz edildi i ve onaylandı ının anla ılması kar ısında, anılan tanıkların beyanlarının belirleyici delil niteli inde olup olmadı ı da tartı maya açıktır. Bu nenenle yerel mahkemenin, mümkün oldu u takdirde adları zikredilen tanıkları dinlemesine de bir engel yoktur.

Ancak bunlarla birlikte:

- Gerek terörle mücadelenin, gerekse darbe yargılamalarının, mahiyetinden kaynaklanan güçlükleri oldu u tartı malardan varestedir. Ba arıya ula mı bir darbenin yargılanması ne denli güç ise, icrasına ba lanmı bir darbenin ba arılı olamama ihtimalinde bile korunan de erlere, anayasal demokratik düzene verdi i zararlar tecrübe edilmi gerçeklerdir. Bu nedenlerle kanun vazıı, temel ilkeden ayrılarak sayılı suçlar yönünden hazırlık hareketlerini de cezalandırma yoluna gitmi tir. Niteli i gere i cezalandırılan bu hareketlerle ilgili elde edilen hukuka uygun ve yeterli delillerin de erlendirilmesinde de aynı hassasiyetin korunması gerekir. Aksi halde yeterince kök salamayan kırılğan demokrasilerin, her defasında aynı anısı bulamayabilece i göz ardı edilmemelidir.

- Somut dava yönünden, soru turma ve kovu turma safahatında görev almı bir kısım ahısların özellikle dijital delillerle ilgili olarak tespit edilmi se sorumluluklarının gere ine tevessül edilmesi ne denli hukukun gere i ise, bu durumun sanıkların sorumluluklarını perdelemesine izin vermemek de aynı gereklili in sonucudur.

- AYM'nin adil yargılanma hakkının ihlal edildi ine dair zikredilen kararına konu olmayan ve esas itibariyle sübutunda tartı ma bulunmayan "olasılı ı en yüksek tehlikeli senaryo", duru mada sanıklar tarafından da do rulan plan seminerine ili kin ses kayıtları çözüm tutanakları ile plan seminerinin hukuki dayana ı ve icra ekline ili kin kurumsal belgeler birlikte de erlendirildi inde; vukuunda, olgu ve içeri inde tartı ma bulunmayan bu somut delillerin maddi meselenin sübutu için yeterli, güvenilir ve denetlenebilir oldu unun kabulü gerekir.

b-Somut olay;

Suç tarihinde Milli Güvenlik Siyaset Belgesi ve buna istinaden hazırlanan Genelkurmay Ba kanlı ının 18.03.2000 tarihli "Türkiye'nin Milli Askeri Stratejisi (TÜMAS) dokümanı çerçevesinde 1. Ordu Komutanlı ının seminer için izin talebinin, Kara Kuvvetleri Komutanlı ı 03.01.2003 tarihli mesaj emri ile 1.Ordu Komutanlı ına emredildi i, bu seminere sınırlı sayıda ve seçilmi personel de il, atamalı oldukları

görev yeri gere i, verilen emirlere uygun olarak ilgili personelin katıldı ı, bu ki ilerin kimler oldu unun da Genel Kurmay TATPROG 2003-2006 ve Kara Kuvvetleri Komutanlı ı 2003 yılı Tatbikatlar Programı kitabında yazılı oldu u, Kara Kuvvetleri Komutanlı ı Tatbikatlar programının 1. Ordu Plan Semineri 04-06 Mart 2003 olarak planlanıp, plan seminerinin Ertu rul Harekat Planını geli tirmek amaçlı düzenlendi i, Kara Kuvvetleri Komutanı Kurmay Ba kanı Orgeneral İker Ba bu imzalı Ocak 2003 tarihli mesaj formunun bulundu u, buna göre 1. Ordu Plan semineri tatbikat planlama direktifine uygun olarak kuvvet yapısı çalı ması dikkate alınarak yapılaca ı, Genelkurmay 2. Ba kanı Ya ar Büyükanıt tarafından "Uygundur" erhi ile 26.03.2003 tarihinde imzalandı ı, seminerin konusunun 29.08.2000 tarihli Ertu rul Harekat Planının incelenmesi olup, Kara Kuvvetleri Komutanlı ı 02.01.2003 tarihli, 2003 yılı Tatbikatları Programına göre plan seminerinin icra edildi i belirtilmi olmasına ra men, 1. Ordu Komutanı olan sanık Çetin Do an ve 1. Ordu Komutanlı nda görevli rütbeli di er sanıklar ile haklarındaki beraat kararı temyiz edilmeksizin kesinle en bir kısım sanıkların olası ı en yüksek senaryo semineri çerçevesinde yapılan toplantıda, iktidardaki Akparti Hükümeti yerine Milli Mütabakat Hükümeti kurmak, somut yer ve isim belirtilmek suretiyle stanbul Büyük ehir ve di er 1 ve lçe Belediye Ba kanlıklarına atamalar yapmak, gözaltılar ve tutuklamalar gerçekleştirilmek, milli istihbarat ba kanlı ı dahil bürokrasinin üst kademelerine atamalarda bulunmak, Milli Güvenlik Kurulu aracılı ı ile Hükümeti uyararak ve hatta gidi atın kötü oldu unu dikte ederek bunun sonunun iyi olmayaca ı ekinde Hükümeti tehdit etmek dahil demokratik bir toplumda kabullenilmesi ve katlanması mümkün olmayan ve TSK'nın görev, yetki ve sorumlulukları ile ba da mayan, do rudan Hükümeti Cebren Iskata yönelen içerikte konu tukları ve bunlara ili kin planların hazırlandı ına dair beyanlarda bulunarak hükümeti devirmeye dönük kastla hareket ettikleri ve bunu açıkça ifade ettikleri, bu seminer çalı ma metninin Genelkurmay Ba kanlı ınca da ola an dı ı görülerek bu konuda inceleme yaptırıldı ı ve daha sonrada Yüksek Askeri ura'da sanık Çetin Do an ve bir kısım sanıkların emekli edildi i anla ılmaktadır.

c- Sanıkların hukuki durumları;

u hale ve özellikle sanık Çetin Do an'ın ses kaydındaki ikrarına göre; faaliyetlerine görünü te yasallık sa lamak üzere, "olasılı ı en yüksek tehlikeli senaryo" adında ve mutad seminer kapsamında, elverililik bakımından buldukları rütbe, konum ve imkanlar itibariyle korunan de erlere yönelecek/matuf hareketler için yakın ve açık tehlike içerecek yeterlikte, eleman/asker, silah ve lojisti e

hükmettiklerinde tereddüt bulunmayan sanıkların, anılan sözde senaryonun içerik ve yöntemlerinden ayrılarak, demokratik seçimlerle i ba ına gelmi me ru Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin/ Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetinin görevine cebren son vermek için 05-07 Mart 2003 tarihlerinde düzenli olarak toplanmak suretiyle, Genel Kurmay Ba kanı ve kuvvet komutanları vasıtasıyla Hükümetin tehdit

ettirilmesi, Milli Mutabakat Hükümeti kurulması, öncesi ve sonrasında bu neticeye ula tıracak organizasyon ve planlama kapsamında, vatandaşların, sivil toplum kuruluşlarının fi lenmesi, yerel yönetimler ve bunlara ba lı ortaklıklar, merkezi M T gibi stratejik kurumlar, basın yayın organları, lojistik ve gıda ba ta olmak üzere faydalanılacak tüm ticari i letmeler dahil olmak üzere askeri bir disiplinle son derece ayrıntılı ve kapsamlı bir plan üzerinde anlaşmalarının ve fakat ittifakın farkına varılması üzerine, bir kısmının emeklili ini istedi i, bir kısmının da askeri urada emekli edildi inin anlaşılması kar ısında;

d- Hüküm:

Üzerinde anlaşılın plan do rultusunda, gerek suç tarihinde mer'i 765 sayılı TCK'nın 147., gerekse hüküm tarihinde yürürlükte olan 5237 sayılı TCK'nın 312. maddesinde düzenlenen suç yönünden, sanıkların kastının üpheye yer bırakmayacak biçimde ortaya çıktığı nda ku ku bulunmasa da, davranışlarının, suçların “do rudan do ruya icrasına ba ladıklarının kabulünü mümkün kılan a amaya müncer olmadı ı/olamadı ı açıktır. Bu nedenledir ki amaç suçlar bakımından sanıkların eylemleri te ebbüs a amasına ulaşmaya hazırlık hareketleri kapsamında de erlendirilece inden anılan suçların olu mayacağı nın ve fakat dosya kapsamı, sanıklar tarafından da varlığı kabul edilen mezkur seminer çalış masında, yine sanıklar tarafından gerçekleştirildi i kabul edilen ses kayıtları, özellikle somut yer ve ki iler belirtilmek suretiyle milli mutabakat hükümeti kurulması, yönetimin devralınması, iktidar partisine mensup Belediye Başkanları, siyasetçiler ve bir kısım yöneticilerin bu çerçevede toplanıp gözaltına alınarak tutuklanacağı na yönelik konuşma içerikleri, plan seminerinin hukuki dayana ı ile icra ekline ili kin kurumsal belgeler dikkate alındığı nda sanıkların fikir birliği içerisinde vukuu bulan eylemlerinin unsurları itibariyle 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 171. maddesinde ve bunun kar ılı ı olan 01/06/2005 tarihinde yürürlü e giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 316. maddesinde düzenlenen suç olu turdu u nazara alınıp;

Çekilmeden maksadın; anlaşılın madan çekilmek oldu u ve iradi bir davranış gerektirdi i, iradi davranıştan kaynaklanmayan fiili durumların/imkansızlıkların bu fıkra kapsamında de erlendirilemeyece i dikkate alınarak, somut olayda çekildiklerine dair savunma, delil, somut olgu veya davranış belirlenemeyen sanıklardan, ittifakın farkına varılması üzerine, bir kısmının emeklili ini istedi i, bir kısmının da askeri urada re'sen emekli edildi inin anlaşılması kar ısında 765 sayılı TCK'nın 171/3. ve 5237 sayılı TCK'nın 316/2. maddelerinin uygulanma yeri bulunmadığı da gözetilerek, sanıklar hakkında 5237 sayılı TCK'nın 7/2 ve 5252 sayılı Yasanın 9. maddeleri gere ince lehe-aleyhe yasa de erlendirmesi de yapılmak

suretiyle hukuki durumlarının buna göre tayin ve takdiri gerekirken delillerin de erlendirilmesinde dü ülen yanlış ve yerinde olmayan gerekçeyle yazılı ekilde karar verilmesi,

Esas No : 2016/5925

37

Karar No : 2021/3893

Kanun aykırı Cumhuriyet savcısının temyiz itirazları yerinde görüldü ünden hükümlerin bu nedenlerle **BOZULMASINA**, 14.06.2021 tarihinde oybirli iyle karar verildi.

M. entürk
Ba kan

N. Durmaz
Üye

M. Karayıldız
Üye

K. Zeybek
Üye

F. ener
Üye

Kararına Uygundur. T.Ç.
Yazı l. Md.